

20 JAHRE PARTNERSCHAFT
20 LAT PARTNERSTWA
DORSTEN - RYBNIK
1994 - 2014

Partnerschaft 1994 - 2014 Partnerstwo

Rybnik. Miasto z ikrą.

Redaktion: für den *Freundeskreis Rybnik*: Adam Juzek, Peter Becker; für den Verein *Rybnik-Europa*: Arek Skowron, Wiesława Rozanska
Layout: Peter Becker; Fotos wurden zur Verfügung gestellt von: Peter Becker, Magda Sebastian, Stadt Dorsten, Stadt Rybnik
Redakcja: Adam Juzek, Peter Becker *FK Rybnik*; Arek Skowron, Wiesława Rozanska *Rybnik-Europa*;
Zdjęcia udostępnił: Peter Becker, Magda Sebastian, miasto Dorsten, miasto Rybnik

Diese Broschüre wurde durch die Stadt Rybnik mitfinanziert. Broszura dofinansowana przez miasto Rybnik.

Partnerschaft 1994 - 2014 Partnerstwo

Partnerschaft 1994 - 2014 Partnerstwo

Liebe Freunde der Städtepartnerschaft Dorsten - Rybnik!

Anlässlich des 20sten Geburtstages unserer Städtepartnerschaft Dorsten – Rybnik gratuliere ich allen, die diese Freundschaft aufgebaut, begleitet und bis heute gestaltet haben, besonders herzlich. Die besten Wünsche für die Zukunft unserer Städtepartnerschaft aus Bürgerschaft, Rat und Verwaltung der Stadt Dorsten schließen sich an.

Diese Chronik unserer Städtepartnerschaft ist mehr als eine Sammlung von Terminen und Treffen. Sie zeigt vielmehr das Besondere an dieser Verbindung auf, die aus dem Wunsch entstand, historisch gewachsene Feindschaften und Vorurteile durch Freundschaft und Verständnis zu ersetzen. Darüber hinaus basiert diese Partnerschaft aber auch auf durch Krieg und Vertreibung festgeschriebenen Schicksalen, deren Folgen wir auf beiden Seiten in Freundschaft und in dem nachbarlichen Miteinander eines geeinten Europa zu überwinden suchen.

In vielen Treffen – sowohl in Rybnik als auch in Dorsten – haben sich feste Freundschaften entwickelt. Wir haben junge Menschen mit ins Boot genommen und internationale Projekte gemeinsam initiiert und durchgeführt. Musiker beider Städte spielen regelmäßig bei Stadtfesten auf und Auszubildende wie Schüler lernen Land und Leute im jeweiligen Partnerland kennen. Auch darüber legt diese Chronik Zeugnis ab.

Allen, die die letzten zwei Jahrzehnte unserer Städtepartnerschaft in dieser Chronologie aufgearbeitet haben, möchte ich dafür herzlich danken. Allen denen, die in Rybnik wie in Dorsten unsere Partnerschaft lebendig gestalten, möchte ich ebenfalls ein herzliches Dankeschön sagen.

Lambert Lütkenhorst
Bürgermeister

Drodzy przyjaciele partnerskich miast Dorsten - Rybnik!

Z okazji 20-tej rocznicy partnerstwa pomiędzy miastami Dorsten – Rybnik, chciałbym serdecznie tym wszystkim pogratulować, którzy nadal aktywnie ją rozwijają. Do najlepszych życzeń i dalszej pomyślnej współpracy w przyszłości dołączają się mieszkańcy, rada miejska oraz pracownicy Miasta Dorsten

Niniejsza Kronika jest czymś więcej niż tylko zbiorem różnych terminów i spotkań. Przeciwnie, wskazuje na szczególne kontakty partnerskie, które narodziły się z chęci przewyciężenia, historycznie powstałych wrogości i uprzedzeń, aby zastąpić je przyjaźnią i zrozumieniem. Dodatkowo nasze partnerstwo bazuje na wydarzeniach wojennych i wysiedleniu. Skutki tych wydarzeń próbują przewyciężyć obie strony w przyjaźni i dobrośąsiedzkiej koegzystencji, w zjednoczonej Europie.

W licznych spotkaniach, zarówno w Rybniku jak i w Dorsten, zawiązały się liczne i trwałe przyjaźnie. Zainicjowaliśmy i zrealizowaliśmy wiele wspólnych, międzynarodowych projektów, w które staraliśmy się wciągnąć młodych ludzi. Muzycy z obydwu miast koncertują regularnie na różnych uroczystościach, uczniowie poznają oba kraje i ludzi. Tego dowodzi także ta kronika.

Dziękuję serdecznie twórcom Kroniki 20-lecia partnerstwa. Ale przede wszystkim chciałbym serdecznie podziękować tym wszystkim, którzy na co dzień, zarówno w Rybniku jak i w Dorsten napełniają życiem nasze wzajemne kontakty.

Lambert Lütkenhorst
Burmistrz

Szanowni Państwo, Drodzy Mieszkańcy Dorsten,

w tym roku obchodzimy jubileusz 20 lat współpracy Rybnika i Dorsten opierającej się na realizacji licznych wspólnych przedsięwzięć, szeroko pojętych wymian, w które aktywnie angażują się przedstawiciele obu stron. Pierwsza dekada wspólnych kontaktów była dla Rybnika ważnym okresem, gdyż wtedy wiele nauczyliśmy się od niemieckich przyjaciół, którzy pokazywali nam niejednokrotnie, jak w praktyce funkcjonuje wspólna Europa. Dowiadaliśmy się jakie korzyści można osiągnąć dzięki otwartości na inne narody, kultury, obyczaje i tradycje. Miastu Dorsten zawdzięczamy również, partnerską przyjaźń z miastem Newtown abbey z Irlandii Północnej, z którym współpracujemy od ponad 10 lat.

Kolejna dekada współpracy Rybnika i Dorsten rozpoczęła się w okresie integracji Polski z Unią Europejską. Tak więc po 1 maja 2004 roku otworzyły się przed naszym miastem większe możliwości realizacji wspólnych przedsięwzięć, mających na celu umacnianie więzi partnerskich miast. Dobra współpraca kształtowała się przez kolejne lata dzięki zaangażowaniu władz obu miast, przedstawicielei stowarzyszeń międzynarodowych oraz samych mieszkańców.

Lata wspólnych działań, liczne wzajemne wizyty grup mieszkańców, zwłaszcza dzieci i młodzieży, a także wiele wspólnie zrealizowanych projektów, przyczyniło się do powstania trwałych, prawdziwych przyjaźni. Wymiana mieszkańców, w szczególności w dziedzinie kultury, realizacja wspólnych przedsięwzięć oraz spotkań mieszkańców, przyczyniła się do lepszego wzajemnego poznania i zrozumienia.

Życzę nam wszystkim, aby w kolejnych latach współpracy przyjaźń i partnerska więź były zawsze podstawą do podejmowanych wspólnie działań.

Z pozdrowieniami
Adam Fudali
Prezydent Miasta Rybnika

Sehr geehrte Damen und Herren, liebe Dorstener,

in diesem Jahr feiern wir den 20. Jahrestag der Zusammenarbeit zwischen Rybnik und Dorsten, basierend auf der Verwirklichung zahlreicher gemeinsamer Projekte und eines intensiven und vielfältigen Austausches, für den sich beide Seiten engagiert haben. Die ersten zehn Jahre der Partnerschaft waren für Rybnik außerordentlich wichtig, da wir von unseren deutschen Freunden sehr viel lernen konnten, insbesondere wie das gemeinsame Europa funktioniert. Wir haben erfahren, wie vorteilhaft es ist, für andere Nationen, Kulturen und Traditionen offen zu sein. Der Stadt Dorsten verdanken wir auch die Partnerschaft mit der nordirischen Stadt Newtownabbey, mit der wir seit 10 Jahren zusammenarbeiten.

Die Integration Polens in die EU fiel in den Anfang der zweiten Dekade der Partnerschaft. Nach dem 1. Mai 2004 haben sich für unsere Stadt viele neue Möglichkeiten für gemeinsame, die Freundschaft stärkende Projekte ergeben. Das große Engagement der beiden Stadtverwaltungen, der Freundeskreise und der Bürger war der Garant für die gute Entwicklung in den weiteren Jahren. So fanden viele Treffen zwischen unterschiedlichsten Bürgergruppen, vor allem im Jugendbereich, statt, wodurch viel echte Freundschaften entstanden sind. Das alles hat dazu geführt, dass wir uns besser kennen- und verstehen gelernt haben.

Für die nächsten Jahre der Zusammenarbeit wünsche ich, dass Freundschaft und Partnerschaft die Basis der gemeinsamen Projekte sein mögen.

Adam Fudali
Oberbürgermeister
der Stadt Rybnik

Gemeinsames Vorwort

Freundeskreis Rybnik / Verein Rybnik-Europa

„20 Jahre offizielle Partnerschaft Dorsten - Rybnik!“ Diese Feststellung ist schnell dahingesagt. Vor dem Hintergrund einer nicht immer friedvollen Vergangenheit sind 20 Jahre in Frieden, Freiheit und guter Freundschaft etwas, auf das wir als Vereine in einem gemeinsamen Europa durchaus stolz sein können. Menschen aus zwei benachbarten Ländern haben im Laufe der Zeit mit viel Enthusiasmus und oft auch mit großem zeitlichen Aufwand daran gearbeitet, dass dies Wirklichkeit werden konnte.

Mit dieser Chronik wollen wir nun einfach mal tief durchatmen und anlässlich des 20-jährigen Jubiläums zurückschauen. Damit geben wir unseren älteren Mitgliedern die Möglichkeit, sich schmunzelnd anhand der Zeitungsartikel und Fotos zurückzuerinnern. Junge Leute mögen sich angestoßen fühlen, die Arbeit der Älteren fortzuführen. Beide Vereine erheben mit dieser Jubiläumsschrift nicht den Anspruch auf wissenschaftliche Genauigkeit und umfassende Vollständigkeit. Eine Fortsetzung unserer Arbeit könnte eine Aufgabe für die Zukunft sein.

Uns bleibt die Hoffnung, dass das Engagement unserer beiden Vereine zum Wohle unserer beiden Städte und Länder noch lange bestehen wird.

Partnerschaft 1994 - 2014 Partnerstwo

Wspólne słowo wstępne Koło Przyjaźni Rybnik / Stowarzyszenie Współpracy Międzynarodowej Rybnik-Europa

„W 2014 roku mija 20 lat od oficjalnego podpisania porozumienia o partnerstwie pomiędzy miastami Dorsten i Rybnik!“ Jubileusz to znakomita okazja do nakreślenia na nowo naszych wzajemnych niemiecko - polskich relacji. Od lat cieszymy się pokojem, wolnością, które stwarzają odpowiednie warunki do pielęgnowania przyjacielskich więzów między naszymi narodami, ale także pomiędzy mieszkańcami Dorsten i Rybnika. To zasługa przede wszystkim ludzi, którzy w tym okresie pełni zaangażowania i entuzjazmu nie szczędzili czasu i wysiłku na rzecz rozwijania naszych kontaktów partnerskich. Jubileusz to znakomita okazja do refleksji i wspomnień, dokonania swobodnego podsumowania tego co było, ale jednocześnie sposób by spojrzeć w przyszłość. Obchodom jubileuszowym towarzyszy okolicznościowe wydawnictwo, które jest próbą zwrócenia uwagi na niektóre ważniejsze wydarzenia, które wypełniły treścią podpisaną przed 20 laty porozumienie. Zdjęcia, wycinki prasowe, relacje i opisy ciekawych wydarzeń to tylko drobny wycinek naszych przyjacielskich kontaktów. To także liczne przyjaźnie które wytyczały kierunki naszego działania w ostatnich latach. Jubileusz to okazja do złożenia serdecznych podziękowań osobom zaangażowanym w kształtowanie i rozwijanie naszych partnerskich kontaktów. W 2014 roku otwieramy nową kartę w nadziei że dalsza działalność naszych Stowarzyszeń będzie w kolejnych latach kontynuowana. Pragniemy zachęcić młodych ludzi, aby na bazie naszych dotychczasowych doświadczeń dalej budowali relacje przyjaźni pomiędzy naszymi miastami. Mamy nadzieję, że nasza praca dla dobra obydwu naszych miast znajdzie licznych kontynuatorów.

Partnerschaft 1994 - 2014 Partnerstwo

Geschichtlicher Rückblick

Mit dem Jahr 1994 begann die offizielle Partnerschaft zwischen Dorsten und Rybnik. Die Partnerschaftsurkunde wurde damals im Rybniker Rathaus im Beisein vieler Rybniker und Dorstener von den damaligen Bürgermeistern beider Städte - Makosz und Ritter - im Rahmen eines feierlichen Aktes unterschrieben. Für alle Anwesenden, aber auch für viele Bürger beider Städte war dies sicher ein erhebender Moment. Der Fall der Mauer und damit der Fall des Eisernen Vorhangs lag gerade mal knapp fünf Jahre zurück. Wie war es zu dieser bemerkenswerten Partnerschaft gekommen?

Geschichtlich bedingt hatten beide Städte schon viele Gemeinsamkeiten, die bis in die Zeit vor dem ersten Weltkrieg zurückreichen. Viele Menschen aus Rybnik und Umgebung konnten damals in den Städten Bottrop und Dorsten im Bergbau eine Arbeit finden. Aus dieser gemeinsamen Vergangenheit heraus war es verständlich, dass Rybniker Bürger nach dem Ende des Zweiten Weltkrieges den Weg nach Dorsten fanden und die Stadt Dorsten eine staatlich geförderte Patenschaft übernahm. So wurde Dorsten für viele Jahre Treffpunkt ehemaliger Rybniker.

Das Jahr 1989 brachte für die Menschen in Europa und besonders in Deutschland eine unerwartete Wende. Der Eisernen Vorhang fiel, die Grenzen öffneten sich. Was vorher nur unter großen Schwierigkeiten möglich war, war plötzlich viel einfacher - man konnte sich gegenseitig besuchen. Dieser Umstand und die Begeisterung für ein gemeinsames Europa ließ in Dorsten die Idee aufkommen, die Verbindung zu Rybnik auf eine andere, eine Ebene der Freundschaft und guten Beziehungen zu stellen. Als im Jahr 1991 Dr. Thelen mit dem Rybniker Bürgermeister Kontakt aufnahm, fielen seine Ideen dort auf fruchtbaren Boden. Auf Dorstener Seite wurde sein Engagement von Bürgermeister Ritter und Stadtdirektor Zahn politisch unterstützt.

Aus einer kleinen Gruppe aktiver Befürworter einer Kontaktaufnahme auf kultureller Ebene wurde bald eine größere, die sich den Namen „Freundeskreis Rybnik“ gab und im Oktober 1993 unter der Bezeichnung „Rybnik Tage“ die ersten Kulturtag, bei denen sich Laienkünstler aus Rybnik in Dorsten präsentieren konnten, veranstaltete. Zwischen den Initiatoren war sofort klar, dass der Kontakt zwischen den Städten sich nicht auf Besuchsreisen von Honoratioren beschränken, sondern eine breite Verankerung in der Bürgerschaft finden sollte und Kontakte und Austausch in möglichst allen Bereichen, Kultur Brauchtum, Gesellschaft, Sport, Wirtschaft und Verwaltung umfassen sollte. 1993 gelang es, den Sportverein SV Dorsten-Hardt für ein Treffen mit jugendlichen Fußballspielern des Vereins ROW Rybnik in Dorsten zu motivieren. Ein Gegenbesuch fand später statt. Rybniker F-Junioren-Kicker waren lange Zeit Gäste des SV Hardt beim international besetzten F-Junioren Cup. Auch viele andere Vereine, nicht nur Sportvereine, konnten im Laufe der Zeit für eine Kontaktaufnahme mit Rybniker Vereinen gewonnen werden. Auf wirtschaftlicher Ebene kam es sehr früh zu erfolgreichen Kontakten.

Im April 1994 fanden in Rybnik die beiderseitigen Bemühungen einen vorläufigen Höhepunkt mit der Unterzeichnung der Partnerschaftsurkunde im Rybniker Ratssaal. Die Geschichte der gegenseitigen Besuche, Erfahrungsaustausche und Kulturtag nahm erfolgreich ihren Lauf. Die positive Entwicklung lässt sich aber auch auf einem anderen Gebiet ablesen. Der Kontakt mit den ehemaligen Rybnikern in Deutschland konnte unter dem Aspekt der Versöhnung intensiviert werden, und in Rybnik selbst nahm der Bürgermeister an einer Veranstaltung des Deutschen Freundschaftskreises teil.

Soll Versöhnung gelingen, muss man daran arbeiten, Versöhnung geschieht nicht von allein. Dieser Arbeit haben wir uns als Freundeskreis Rybnik - inzwischen als eingetragener Verein - verschrieben. Die vielen guten Kontakte, die mit der Zeit zwischen den Mitgliedern unseres Vereins und denen des Vereins „Rybnik - Europa“, aber auch zwischen vielen Bürgern und Vereinen unserer beiden Städte bestehen, lassen uns hoffen, dass der Begriff der Versöhnung nicht nur eine hohle Floskel bleibt.

Peter Becker, Freundeskreis Rybnik

Przegląd historyczny

W roku 1994 zaczęła się oficjalna współpraca pomiędzy miastami Dorsten i Rybnikiem. Podpisanie aktu partnerstwa odbyło się wtedy w obecności wielu mieszkańców Rybnika i Dorsten, przez byłych burmistrzów obydwu miast – Makosza i Rittera – w ramach oficjalnej ceremonii. Dla wszystkich obecnych, ale także dla wielu mieszkańców obydwu miast, był to z pewnością podniosły moment. Zniknięcie muru a także upadek żelaznej kurtyny, wydarzenia te leżały tylko przed pięcioma latami. Jak doszło do tej niezwyklej współpracy?

Z historycznego punktu widzenia, mają obydwa miasta wiele podobieństw, które sięgają czasu sprzed 1 wojny światowej. Dużo ludzi z Rybnika i jego okręgu znalazły w miastach Bottrop i Dorsten zatrudnienie w tutejszym górnictwie. Dlatego jest też zrozumiałe, że po zakończeniu drugiej wojny światowej, wiele mieszkańców Rybnika osiedliło się w Dorsten i miasto Dorsten przejęło opiekę nad rybniczaniem, co państwo finansowo popierało. W ten sposób zostało Dorsten, przez wiele lat, miejscem spotkań byłych rybniczani.

Rok 1989 przyniósł mieszkańcom Europy, a szczególnie Niemiec, nieoczekiwany obrót. Żelazna kurtyna spadła, granice zostały otwarte. Co przed tym tylko z wielkim trudem było możliwe, nagle stało się proste – wzajemne odwiedziny nie były problemem. Ten stan rzeczy a także entuzjazm idei wspólnej Europy, spowodował w Dorsten myśl nawiązania stosunków z Rybnikiem na bazie przyjaźni i partnerstwa. Jak w roku 1991 Dr Thelen nawiązał kontakt z rybnickim burmistrzem Makoszem, jego idee padły na podatny grunt. Po stronie Dorsten było jego zaangażowanie popierane przez burmistrza Rittera i dyrektora miasta Dr Zahna.

Z małej grupy aktywnych zwolenników kulturalnej wymiany, szybko rozwinęła się większa, która nadała sobie nazwę „Koło Przyjaźni z Rybnikiem” i w październiku 1993 zorganizowała pod nazwą „Dni Rybnika” pierwszą wymianę kulturalną, w których mogli się rybniczcy artyści zaprezentować. Inicjatorzy posiadali wspólny pogląd, że kontakty pomiędzy miastami nie mogą się ograniczać do oficjalnych odwiedzin, lecz powinny obejmować szeroką grupę mieszkańców z możliwie wielu dziedzin, kultury obyczajowej, społeczeństwa, sportu, gospodarki, administracji i innych dziedzin życia. W 1994 roku udało się klubowi sportowemu SV Dorsten – Hardt zorganizować młodzieżowy turniej piłkarski z udziałem klubu sportowego ROW Rybnik. Rewizyta odbyła się kilka lat później. Rybniczcy najmłodsi juniorzy kategorii F, byli przez długie lata gośćmi na międzynarodowym turnieju piłkarskim organizowanym przez SV Dorsten – Hardt. Także inne dorsteńskie kluby sportowe gościły inne kluby sportowe z Rybnika. Także na polu gospodarczym doszło bardzo szybko do wymiany poglądów i doświadczeń.

W kwietniu 1994 roku, dzięki wzajemnym wysiłkom, odbyło się w rybnickim ratuszu, uroczyste podpisanie umowy o wzajemnym partnerstwie. Historia wzajemnych wizyt,

wymiany doświadczeń oraz kulturalne spotkania, nabrały własnego biegu. Pozytywny rozwój stosunków da się także odczytać na innym obszarze. Kontakt z byłymi rybniczaniem z Niemiec, mógł w kontekście pojednania zostać zintensyfikowany także nawet burmistrz miasta Rybnika wziął udział w imprezie organizowanej przez Niemieckie Koło Przyjaźni.

Jeżeli pojednanie ma odnieść sukces, musi się nad tym pracować, nie przyjdzie samo od siebie. Nasze koło, w międzyczasie zarejestrowane stowarzyszenie, tą pracę nadało sobie jako główne zadanie. Wiele dobrych kontaktów, pomiędzy członkami naszego stowarzyszenia i stowarzyszenia „Rybnik – Europa”, ale także pomiędzy mieszkańcami i organizacjami naszych miast, napawa nas nadzieją, że słowo pojednanie nie zostanie pustym frazesem.

Peter Becker, Freundeskreis Rybnik

20-lecie partnerstwa z Dorsten

To nie przypadek, że leżące w północnej Nadrenii - Westfalii niemieckie Dorsten zostało partnerskim miastem Rybnika. U źródeł wzajemnej, trwającej już od 20 lat współpracy leży Historia, która doświadczyła za równo Polskę, jak i Niemcy. Jednak społeczeństwa obu miast potrafiły z niej wyciągnąć wnioski, wykorzystując bariery do budowania mostów.

Dorsten było niemieckim centrum wsparcia dla przesiedlonych po wojnie rybniczanie niemieckiego pochodzenia, którzy po opuszczeniu rodzinnych stron, osiedlili się w tym mieście i okolicach, zakładając tu swoje stowarzyszenie. Ich obecność wzbudziła zainteresowanie mieszkańców Dorsten Rybnikiem, z którym „rybnikerzy”, choćby ze względów rodzinnych, nadal utrzymywali więzy. Dążąc do politycznego zrównoważenia i przełamania historycznych zaszczości, związani z siłami demokratycznymi działacze społeczni powołali w Dorsten Koło Przyjaciół Rybnika (Freundes Kreis e.V. Rybnik), mające na celu, już bez politycznych odniesień, nawiązanie współpracy z naszym miastem i jego mieszkańcami w dziedzinie edukacji, kultury czy wymiany młodzieży. Trzeba przyznać, że był to odważny politycznie pomysł, ale czas pokazał, że nowa organizacja i wcześniejsze stowarzyszenie rybniczanie niemieckiego pochodzenia mogą nie tylko koegzystować, ale i współpracować. Powstanie Koła Przyjaciół Rybnika było ukoronowaniem wieloletnich zabiegów Hansa-Joachima Thelena, osoby niezwykle zaangażowanej w misję zbliżenia społeczności Dorsten i Rybnika. Został on pierwszym przewodniczącym stowarzyszenia i pozostał nim aż do 2012 roku. W październiku 1993 roku w Dorsten odbyły się pierwsze Dni Rybnika, w których wzięła udział delegacja władz samorządowych naszego miasta, a młode pokolenie reprezentował ciepło przyjęty zespół ludowego Przygoda. Pod koniec 1993 roku, władze Dorsten, którym przewodził gorący

orędownik pojednania polsko-niemieckiego, pochodzący z Raciborza Heinz Ritter, burmistrz w latach 1984 – 1994, poprzez stosowną uchwałę doprowadziły do nadania nieformalnym dotąd kontaktom oficjalnego charakteru. Kilka miesięcy później 15 kwietnia 1994 roku, w trakcie zwołanej specjalnej sesji Rady Miasta Rybnika podpisana została umowa o partnerstwie obu miast, a dokument sygnowali burmistrz Heinz Ritter oraz prezydent Rybnika Józef Makosz. Zakładano, że oprócz wymiany młodzieży oraz współpracy w dziedzinie edukacji, kultury czy polityki społecznej, będzie również okazją do zdobycia przez Rybnik doświadczeń gospodarczych, związanych szczególnie z restrukturyzacją górnictwa, której Dorsten już doświadczył. Z okazji podpisania umowy z Dorsten przyjechała ponad 100-osobowa delegacja, w tym grupy artystyczne, m.in. fanfaryści, którzy wspólnie z naszymi zespołami wystąpili na rynku, tworząc bogatą oprawę artystyczną tego wydarzenia.

Od tego momentu coroczne, wzajemne wizyty w trakcie Dni Dorsten w Rybniku i Dni Rybnika w Dorsten stały się trwającą do dziś tradycją. W ciągu dwudziestu lat wielu rybniczanie i dorstenczyków wzajemnie się poznało i zbliżyło, łamiąc budowane przez lata bariery i stereotypy. Oficjalne kontakty przełożyły się na inne formy wzajemnej współpracy, a jedną z najważniejszych jest wymiana młodzieży. Została ona zainicjowana w połowie lat 90. Współpraca jest do dziś kontynuowana przez Zespół Szkół im. Powstańców Śl. w Rybniku i Gimnazjum Petrinum z Dorsten. Od

początku najbardziej zaangażowana w tę działalność jest germanistka I LO Ewa Sierna, którą wspierają Aleksandra Kosior - Rychlik i Renata Boczek - Navratil. Ze strony niemieckiej szczególnie aktywni w podtrzymywaniu ucznio wkich kontaktów byli przez długi czas państwo Hansi Ewelina Dieckhöfer, Danuta Lippok (urodzona w Rydułtowach a obecnie mieszkanka Dorsten) od dawna w wymianę zaangażowany jest Dietmar Jelinek, przychylny wymianie jest dyrektor szkoły Wolfgang Gorniak. We wzajemnych jesiennych wizytach w ciągu kilkunastu lat wzięło udział blisko 800 młodych ludzi. Poznają oni nawzajem miasto i region, odwiedzają szkołę, biorą udział w sprzyjających integracji i szlifowaniu języka wspólnych zabawach, poznają tradycje i historię, spędzają czas w rodzinach. Wymiany młodzieży są źródłem cennego partnerstwa rodzin, u których nawzajem goszczeni są uczniowie. Dzięki temu wciąż poszerza się krąg osób zaangażowanych we wzajemną współpracę. Kontakty ze szkołą zawodową w Dorsten rozpoczęły w 1997 roku Zespół Szkół Budowlanych w Rybniku. W organizacji młodzieżowych wymian dyrektora Zygmunta Kulę wspierał germanista Wojciech Janos. Uczniowie obu szkół odwiedzili m.in. Krzyżową, miejsce polsko-niemieckiego pojednania w 1989 roku z udziałem premiera Tadeusza Mazowieckiego i kanclerza Helmuta Kohla. Ta wymiana, która skupiała się na współpracy w dziedzinie ochrony środowiska, przetrwała ok. 10 lat i nie jest już kontynuowana. Nieodłącznym elementem współpracy jest szersze poznawanie kraju partnera, jego kultury i tradycji oraz odpowiadanie na potrzeby drugiej strony. W czerwcu 1995 roku do Rybnika przyjechała grupa ponad 40 mieszkańców Dorsten, którzy oprócz naszego miasta odwiedzili również Kraków i Oświęcim, co obok Pszczyzny czy Beskidów, stało się stałymi turystycznymi celami naszych gości. Goście z Dorsten przywieźli też bardzo

wymierny dar – ponad siedem tysięcy marek, które były efektem publicznej zbiórki przeznaczonej na wsparcie budowy szpitala w Orze powicach. Na przełomie czerwca i lipca tego samego roku miała miejsce rewizyta. Rybniccy urzędnicy podpatrywali jak przebudowywać centrum miasta bez wyłączania z ruchu ulic, nabierali doświadczeń w kwestii zagospodarowywania hałd oraz ocieplania i renowacji budynków, zaś mieszkańcy Dorsten mieli okazję poznać artystyczny potencjał naszej młodzieży, reprezentowanej przez orkiestrę kameralną Państwowej Szkoły Muzycznej. W 1997 roku tradycyjne Dni Rybnika w Dorsten zbiegły się z Dniami Polskimi w Niemczech, a wspólnym obchodom nadano wysoką rangę. Obok prezydenta Rybnika Józefa Makosza oraz burmistrza Karla - Christiana Zahna wraz z oficjelaami z obu miast wzięli w nich udział przedstawiciele władz landu z Münster dr Twenhöfen i sekretarz polskiej ambasady w Kolonii Jacek Żachowski. Obecni byli również przedstawiciele Izby Przemysłowo - Handlowej Rybnickiego Okręgu Przemysłowego, odbyło się forum architektów obu miast, o perspektywach współpracy rozmawiali reprezentanci środowiska oświaty. Mocna była również grupa artystyczna: w miejskiej bibliotece pokazano prace rybnickich artystów: Marii Budny - Malczewskiej, Zbigniewa Mury, Krzysztofa Dublewskiego i Jana Karwota oraz fotogramy Zbigniewa Solarzkiego. Po raz drugi wystąpiła Przygoda, a także zespół 6 na 6 oraz przedstawiciele muzyki klasycznej Norbert Prudel i Antoni Smółka.

Na Dni Dorsten w 1998 goście zjechali do Rybnika w święto Bożego Ciała. Po raz pierwszy (ale nie ostatni) wystąpił w naszym mieście zespół Ten Sing, 150-osobowa, młodzieżowa grupa uprawiająca różnorodne formy artystyczne – od śpiewu i tańca, aż po spektakle teatralne, kładąca nacisk na krze

wienie pozytywnych wartości jak przyjaźń, tolerancja, pokój i miłość. Rybniczanie obejrzeni też wystawę fotograficzną prezentującą historię i współczesność Dorsten. W urzędzie miasta i Izbie Przemysłowo-Handlowej ROW przedstawiciele władz (Dorsten reprezentował wiceburmistrz Friedhelm Fragemann) rozmawiano o możliwościach współpracy gospodarczej – pierwszy krok został zrobiony kilka lat wcześniej – płyty, którymi wyłożony jest rybnicki rynek pochodzą z Dorsten. Nowe, wybrane w październiku 1998 roku rybnickie władze samorządowe podjęły kontynuację partnerskich kontaktów. W Dniach Rybnika w Dorsten w czerwcu 1999 r. wzięła udział delegacja z prezydentem Adamem Fudalim. Podobnie jak w czasie poprzednich wizyt, Rybnik przywiózł mocną grupę artystyczną z Joanną i Jackiem Glencami oraz owacyjnie przyjętym big-bandem szkoły muzycznej pod dyrekcją Andrzeja Frydrychowicza, który w Sali Petrinum zagrał m.in. wspólnie z niemieckim Ten Singiem. W domu parafialnym kościoła św. Mikołaja, gdzie na zakończenie wszystkich wizyt rybniczian odbywa się zazwyczaj uroczyste, w duchu pojednania, nabożeństwo, rybnickie muzeum zaprezentowało wystawę pokazującą architekturę i sztukę sakralną bazyliki św. Antoniego. Oficjele rozmawiali m.in. o przyszłości kontaktów w perspektywie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Wizyta w Dorsten w 1999 roku była ważna jeszcze z innej przyczyny: zrodziła się wtedy idea powołania w Rybniku organizacji pozarządowej, która byłaby odpowiednikiem Koła Przyjaciół Rybnika wspierającego władze samorządowe Dorsten w przygotowaniu kolejnych wizyt rybniczian i mającego niebagatelny wkład w nawiązanie i rozwój kontaktów mieszkańców naszych miast. Stowarzyszenie Współpracy Międzynarodowej Rybnik – Europa zostało zarejestrowane 5 sierpnia 1999 roku i od tego momentu działa

na rzecz współpracy z prawie wszystkimi miastami partnerskimi Rybnika, jednak najbardziej aktywne są kontakty z Dorsten. We współpracy i z finansowym wsparciem miasta Stowarzyszenie włącza się w kolejne wizyty mieszkańców Dorsten w Rybniku. Członkowie stowarzyszenia goszczą ich w swoich domach, organizują wycieczki i spotkania integracyjne. Stowarzyszenie, wspólnie z Kołem Przyjaciół Rybnika, jest również współorganizatorem wyjazdów do Dorsten, a na realizację swoich projektów pozyskuje środki z miejskich grantów, Fundacji Współpracy Polsko - Niemieckiej i z pomocy programów unijnych. Wśród członków – założycieli Stowarzyszenia na rzecz współpracy z Dorsten działają nadal Arkadiusz Skowron, Maria Budny – Malczewska, Wiesława Różańska, Bogusław Przeczek czy Janusz Rzymanek. W różnych etapach istnienia Stowarzyszenia w rozwój kontaktów z Dorsten zaangażowani byli też nieżyjący już Jan Sebastian (zmarł w lutym 2009 r.), którego zasługą jako tłumacza i animatora wielu przedsięwzięć nie sposób przecenić, a także Joanna Skowron, Piotr Sebastian, prowadząca księgowość Hanna Krajewska, a także była przewodnicząca Stowarzyszenia Halina Szczyrbowska i aktualny szef Roman Widerski. Swoją rolę w współpracy poprzez funkcję tłumacza, przyjmowanie gości pod swój dach czy włączenie się w organizację różnych imprez mają też: Mariola Komarek, Małgorzata Owczarek, Lucyna Skrobot, Katarzyna Bednorz, Łucja Stawarska, Ewa Rutkowska, Maria i Marek Margońscy, Krzysztof i Magdalena Papieżowie i Henryk Sibila. Poza wymienionym już Hansem - Joachimem Thelenem i jego żoną Gudrun, szczególnie wiele dla współpracy między naszymi miastami w ramach Koła Przyjaciół Rybnika zrobili (i robią nadal) „Putzi” Köpper, Marianne i Erwin Junghans, nieżyjący już Manfred Berg, Peter Becker,

Marianna i Wolfgang Halm, Hans Denninger, Dieter Joeck, Jan Kolloczek i aktualny przewodniczący Freundeskreis Rybnik e.V. - Adam Juzek. W roku 2000, w czasie milenijnych Dni Rybnika delegacji z Dorsten przewodziła wiceburmistrz Christel Briefs, a goście zwiedzili teren przyszłego kampusu, wzięli również udział w koncercie Filharmonii Rybnickiej, która w ramach Milenijnego Festiwalu Rybnik 2000 zaprezentowała w bazylice św. Antoniego IX Symfonię Beethovena. Dla rybniczian po raz drugi wystąpił Ten Sing, a w muzeum miała miejsce prelekcja na temat historii i dnia współczesnego Dorsten. Wraz z Hansem – Joachimem Thelenem przyjechali również przedstawiciele Koła Przyjaciół Rybnika, którzy przywieźli prezent – wózek inwalidzki dla Szkoły Życia. Z nową energią współpracę Rybnika z Dorsten kontynuował następca burmistrza Zahna Lambert Lütkenhorst. W lutym 2001 roku zaprosił on prezydenta Fudalego do Newtownabbey w Północnej Irlandii, które już wcześniej było miastem partnerskim Dorsten. Celem spotkania było nawiązanie trójstronnej współpracy związanej wykorzystaniem funduszy UE, co z sukcesem udawało się irlandzkiemu miastu. W efekcie, dzięki przyjaciołom z Dorsten, Rybnik pozyskał kolejne miasto partnerskie: w październiku 2003 r. między Newtownabbey a Rybnikiem została podpisana umowa partnerska. W maju 2001 roku Dorsten obchodziło piękny jubileusz 750-lecia, a na obchodach nie zabrakło oczywiście delegacji z Rybnika. Obok oficjeli z UM i radnych w jej składzie byli przedstawiciele Zespołu Szkół Budowlanych, rybnickiego hufca ZHP, parafii św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Chwałowicach, pracownicy muzeum oraz grupa artystyczna z młodymi muzykami ze szkoły muzycznej, a także członkowie Stowarzyszenia Współpracy Międzynarodowej Rybnik – Europa, które obok miasta, było

współorganizatorem wyjazdu. Przy okazji spotkania wszystkich miast partnerskich doszło do rozmów w trójkącie Dorsten - Rybnik - Newtownabbey o nawiązanej wcześniej współpracy, która miała się skoncentrować na wymianie doświadczeń związanych z rozwojem małych i średnich przedsiębiorstw, edukacji i rekultywacji terenów pogórnich. Rok 2002 był szczególny ze względu na uroczystość obchodów 800-lecia Rybnika, w których wzięły udział delegacje wszystkich miast partnerskich, w tym Dorsten. Goście wzięli udział w oficjalnym spotkaniu w urzędzie miasta, w bibliotece uczestniczyli w otwarciu wystawy obrazującej kontakty Rybnika z miastami partnerskimi Rybnik - Europa przygotowanej przez Stowarzyszenie Współpracy Międzynarodowej Rybnik - Europa, byli też gośćmi Stowarzyszenia na wielkiej biesiadzie integracyjnej w cechowym „Okraglaku”. Wśród członków delegacji z Dorsten był prof. Manfred Ludes, który w bazylice św. Antoniego zaprezentował wystawę fotograficzną o budownictwie sakralnym Północnej Nadrenii - Westfalii. Wśród laureatów przyznanego przez miasto z okazji jubileuszu Medalu VIII Wieków Rybnika byli też dorsteńscy: były burmistrz Hans Ritter (zmarł w marcu 2009 r.), aktualny – Lambert Lütkenhorst oraz inicjator powołania i pierwszy przewodniczący Koła Przyjaciół Rybnika Hans - Joachim Thelen. Na początku nowego tysiąclecia, obok tradycyjnych spotkań z okazji wzajemnych świąt miast, kontakty otrzymały dodatkowy wymiar. W ramach współpracy gospodarczej w latach 2002 - 2003, przy udziale Izby Przemysłowo-Handlowej Rybnickiego Okręgu Przemysłowego, władz samorządowych obu miast oraz urzędu pracy realizowany był projekt Antenna shop (Sklep antenowy), którego zadaniem było umożliwienie

prezentacji wyrobów rybnickich firm oraz promocji całego regionu, jego tradycji, kultury i rzemiosła, a także wymianę doświadczeń i korzystanie z tzw. dobrych praktyk partnera. Dzięki tej inicjatywie kilka rybnickich firm zaistniało na niemieckim rynku.

W 2004 roku obchodziliśmy 10-lecie podpisania umowy partnerskiej. Uroczystości rozpo- częły się w kwietniu w Dorsten, a ważnym punktem wizyty delegacji z Rybnika było zapoznanie się ze sposobem zagospo- darowania terenów przemysłowych w rejo- nie Dorsten – byłej huty żelaza zaadoptowa- nej na miejsce wypoczynku oraz nieczynnej już kopalni Fürst Leopold. Rybniczanie zwie- dzili też nowo powstałą strefę przemysłową i stadion Arena auf Schalke 04 w Gelsen- kirchen. Wizytę w Dorsten zakończyło wyko- nanie pamiątkowego zdjęcia na Rybniker Strasse, ulicy nazwanej na cześć mieszka- ńców Rybnika osiedlonych w niemieckim mieście. Główna część rocznicowych uro- czystości miała miejsce w czerwcu w Rybni- ku. W czerwcu 2004 roku, niespełna miesiąc po wejściu Polski do Unii Europejskiej, dwie wspierające rozwój kontaktów partnerskich organizacje pozarządowe – Koło Przyjaciół Rybnika z Dorsten i Stowarzyszenie Współ- pracy Międzynarodowej Rybnik – Europa podpisały oficjalną umowę o współpracy, a dokument ten umacniał wieloletnie już współdziałanie. Podpisy na nim złożyli ówczesna przewodnicząca Stowarzyszenia Rybnik – Europa Halina Szczyrbowska oraz Hans-Joachim Thelen. Uroczystość miała miejsce w sali Władysława Webera urzędu miasta, w obecności gospodarzy obu miast: prezydenta Rybnika Adama Fudalego oraz burmistrza Lamberta Lütkenhorsta, a także gości z Dorsten i innych miast partnerskich: Eurasburga i Karwiny. Obecny był również ks. proboszcz Norbert Becker z kilkunasto- sobową grupą reprezentantów parafii św.

Mikołaja w Dorsten, współpracującej z parafią św. Teresy od Dzieciątka Jezus ks. probo- szcza Teodora Suchonia w Chwałowicach. Rybnik gościł wtedy również honorowego członka Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy i byłego niemieckiego deputo- wanego do Parlamentu Europejskiego Wilfrieda Böhma, który przekazał Rybnikowi kolejne, dyplomie Europejskim, insygnium Rady Europy - Hono rową Flagę – za działal- ność na rzecz integracji europejskiej, w tym międzynarodową współpracę partnerską. Przy okazji spotkania burmistrz Dorsten oraz prezydent Rybnika podpisali w obecności Wilfrieda Böhma list intencyjny w sprawie współpracy w ramach programu pomiędzy regionami Interreg IIIc. Dotyczyła ona zago- spodarowania terenów przemysłowych, a oprócz Dorsten i Rybnika do współpracy miało się włączyć kolejny partner Rybnika, francuskie miasto Liévin. Oprawę artystyczną jubileuszu stanowiła m.in. wystawa fotografii, pamiątek i innych materialnych śladów współ- pracy zorganizowana przez Stowarzyszenie Rybnik - Europa, można było też obejrzeć przywiezioną z Dorsten wystawę fotogra- ficzną zatytułowaną *Ja, Ty, My*, pokazującą portrety dorsteńczyków – dzieci, młodzież i osoby wiekowe. Atrakcyjnie zaprezentowała się grupa artystyczna z Dorsten. Na Rynku wystąpił świetny 19-osobowy big-band, a po nim rockowa grupa „Sleeping Sun”. Tu warto wspomnieć organizacyjny wkład w realizację idei partnerstwa pracowników Wydziału rozwoju, promocji gospodarczej i integracji europejskiej urzędu miasta w Rybniku, Mateusza Motyki, Sylwii Jaroch i Bartka Koziela, a ze strony magistratu w Dorsten Anne - Marie Falkenhagen, Anke Borg i Lud- wiga Küpersa, także ich współpracę z organi- zacjami pozarządowymi: Stowarzyszeniem Rybnik – Europa i Kołem Przyjaciół Rybnika. Choć burmistrz Lambert Lütkenhorst nie ma

z naszym regionem więzów rodzinnych, jak choćby Heinz Ritter, jego relacje ze Śląskiem są równie mocne i osadzone we wspólnych historii Polski. W czasie uroczystości burmistrz przypomniał swoje pierwsze wizyty w naszym kraju w latach 80., kiedy przyjeżdżał z pomocą charytatywną i brał udział w pielgrzymkach do Piekar. Przewożąc w czasie stanu wojennego część maszyny drukarskiej z Niemiec do Katowic miał on swój udział w tworzeniu drukarni archidiecezjalnej w Katowicach. Lambert Lütkenhorst od wielu lat jest zaangażowany we współpracę ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno Wychowawczym w Rybniku, a początkowe wsparcie finansowe i rzeczowe dla ośrodka przodziło się w aktualnie realizowany projekt pod nazwą *Nauczyciele pełni pomysłów*.

Motywowanie i aktywizacja uczniów z specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, które miasto Dorsten realizuje wspólnie ze Stowarzyszeniem Razem, szkołą *Von-Ketteler-Schule* oraz organizacją pozarządową zajmującą się szeroko pojętym pośrednictwem pracy *Dorstener Arbeit*. W ramach projektu zaplanowano cztery wizyty robocze, z której pierwsza miała miejsce w październiku 2013 r. w Rybniku, natomiast następne zaplanowano na maj tego roku oraz kwiecień i listopad roku 2015. Od 2004 do 2006 roku realizowany był projekt *Regeneration from Dereliction* w ramach Programu Interreg w zakresie zagospodarowania terenów przemysłowych. W roku 2005 zrealizowano wspólnie projekt w ramach programu Leonardo da Vinci pod nazwą *Wzrost konkurencyjności rybnickich absolwentów poprzez staże w partnerskim Dorsten*, w którym uczestniczyli bezrobotni absolwenci informatyki i automatyki z Rybnika. Efektem ich dziesięciodniowego pobytu w firmach niemieckich było poznanie nowoczesnych technologii przemysłowych i metod pracy.

Wiosną 2007 r. przedsiębiorcy oraz samorządowcy z Dorsten odwiedzili Giełdę Budownictwa i Wyposażenia DOM, odbyli również indywidualne spotkania z rybnickimi przedsiębiorcami. W 2008 roku w Rybniku przebywała grupa stażystów z magistratu w Dorsten, zapoznając się z pracą rybnickiego urzędu, jego strukturą organizacyjną, metodami pracy oraz standardami obsługi klientów. Wspólnie ze stażystami pracującymi w UM Rybnika uczestniczyli oni w debatach na temat szkolnictwa zawodowego w Polsce i Niemczech oraz szans pracy w zjednoczonej Europie. We wrześniu 2008 r., wspólnie z Dorsten i Newtownabbey, rozpoczęła się realizacja projektu pod nazwą *Increase Youth Competence*, w ramach programu unijnego *Młodość w działaniu*. Jego celem był angażowanie młodych ludzi do uczestnictwa w życiu politycznym i administracyjnym swojego miasta. Rybnik w projekcie reprezentowali radni Młodzieżowej Rady Miasta Rybnika, a projekt trwał do lutego 2010 roku. Partnerskie relacje pomiędzy Rybnikiem a Dorsten nie ograniczają się do współdziałania samorządów, szkół, stowarzyszeń czy instytucji. We współpracę włączają się również dzielnice, które także chcą zacieśniać międzynarodowe więzi. Rybnicki radny, a zarazem członek RD Maroko – Nowiny Michał Chmieliński zainicjował kontakty tej dzielnicy z dorsteńską dzielnicą Rhade, której mieszkańcem jest zaangażowanym we współpracę z naszym miastem, pochodzący ze Śląska Johann Brzoza, aktywny działacz kilku organizacji wspierających osoby niepełnosprawne, m.in. stowarzyszenia przy parafii pod wezwaniem św. Urbana w Rhade. Dzięki Johannowi Brzozie do Rybnika trafił m.in. sprzęt dla niepełnosprawnych. Podejmowane były inne formy współpracy między dzielnicami. W październiku 2008 r. Rybnik gościł grupę młodych Niemców z Dorsten, a wizyta była wyni

kiem współpracy Maroka - Nowin z dzielnicą Rhade. Goście odwiedzili m. in. rybnicki kamпус, muzeum, zabytkową kopalnię „Ignacy” i szkołę muzyczną, zobaczyli także również Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich i rezerwat Łęczczok. Niezależnie od innych wspólnych projektów, rok w rok miały miejsce kolejne wizyty z okazji świąt miast. W 2006 r. Dni Rybnika miały wymiar szcze gólny. Burmistrz Lambert Lütkenhorst przekazał na ręce prezydenta Fudalego archiwalne zdjęcia Rybnika z lat przedwojennych, które zabrali z sobą Niemcy mieszkający przed wojną w Rybniku. Również prezent wręczony przez Heinza Rittera nawiązywał do wspólnej historii, a była to oryginalna XVIII – wieczna, dwujęzyczna mapa z zaznaczonym Rybnikiem i okolicznymi miejscowościami, dziś dzielnicami Rybnika. W 2007 r. do Dorsten pojechały grupy muzyczne, taneczne oraz koszykarki z Rybnickiego Młodzieżowego Klubu Sportowego i grupa szachistów z Miejskiego Klubu Szachowego. W obchodach wzięli także udział współpracujący ze stowarzyszeniem seniorów w Dorsten przedstawiciele Uniwersytetu III Wieku oraz członkowie Stowarzyszenia Współpracy Międzynarodowej Rybnik-Europa. Wizyta w naszym mieście grupy mieszkających w Dorsten rybniczian w połowie czerwca 2008 roku związana była z 50 rocznicą przyjęcia po wojnie przez to miasto rybniczian z niemieckimi korzeniami. Wraz z burmistrzem Lütkenhorstem wzięła ona udział w umieszczeniu na rondzie Dorsten tablicy upamiętniającej to wydarzenie. W kolejnym wyjeździe rybniczian do Dorsten w czerwcu 2009 roku, obok władz miasta i członków Stowarzyszenia Rybnik – Europa, uczestniczyła grupa artystyczna: ze Stowarzyszenia Ognisk Muzycznych w Rybniku oraz zespół taneczny Efekt z Młodzieżowego Domu Kultury. Rok później, dzięki inicjatywie miasta Dorsten, chór Bel Canto

Zespołu Szkół im. Powstańców Śl. wystąpił w wielkim koncercie, który odbył się na stadionie Schalke 04 w leżącym nieopodal Dorsten Gelsenkirchen. Muzyczne wydarzenie pod nazwą „*Sing day of Song*” wpisywało się w inicjatywę niemieckich miast pod nazwą *Kultura przez zmianę - zmiana przez kulturę*. W czerwcu tego samego roku głównym organizatorem Dni Dorsten w Rybniku było Stowarzyszenie Rybnik - Europa wraz z Kołem Przyjaciół Rybnika w Dorsten. W przedsięwzięciu udział wzięła orkiestra dęta parafii św. Antoniego w Dorsten - St. Antonius Orchester, Miejska Orkiestra Dęta Rybnik działająca przy Domu Kultury Niedobczyce, Dom Kultury Chwałowice i Młodzieżowy Dom Kultury. W czerwcu 2011 roku w Dorsten odbyły się po raz kolejny Dni Rybnika, a wyjazd współorganizowało Stowarzyszenie Rybnik - Europa. Na dorsteńskim rynku zagrał przyjęty owacyjnie South Silesian Jazz Band, zaprezentowała się grupa break Dance Azizi i kilka par tańca towarzyskiego z Klubu Energetyka, a swoje obrazy wystawiła Brygida Przybyła. Pobyt w partnerskim mieście najbardziej zapamiętało dwoje członków Stowarzyszenia Rybnik – Europa, którzy w czasie spływu łódkami typu kanoe zmierzyli się z nurtem rzeki Lippe. Ale rok ten zapadł w pamięć szczególnie za sprawą odbywającego się w Rybniku Europejskiego Kongresu Obywatelstwa i Miast Partnerskich. W ten sposób Rada Gmin i Regionów Europy wyróżniła Rybnik za aktywną promocję idei partnerstwa. Na kongresie nie zabrakło oczywiście przyjaciół z Dorsten, którzy brali udział we wszystkich imprezach. Od kilku lat tradycją stały się wzajemne, przedświąteczne robocze wizyty członków Stowarzyszenia Rybnik – Europa i Koła Przyjaciół Dorsten, w czasie których planowane są zadania organizacji na kolejny rok. W grudniu 2011 r. Stowarzyszenie gościło delegację z Dorsten z Hansem -

Joachimem Thelenem na czele. Goście występowali specjalnie dla nich zorganizowanego koncertu w szkole muzycznej oraz uczestniczyli w kilku integracyjnych spotkaniach. Wzięli też udział w imprezach Rybnickiego Bożego Narodzenia i Kolędowania. Doroczne spotkania są okazją do zacieśniania znajomości, które w wielu przypadkach przerodziły się w przyjaźnię. Sprzyjają temu np. wspólne gotowanie czy zwiedzanie okolicznych miast. Nasi dorsteńscy przyjaciele znają nie tylko Rybnik, ale również pobliskie Rudy, Kraków, Wrocław, Pszczynę, Beskidy czy Zakopane, a także związane z miejscem urodzenia wielkiego, romantycznego poety Josepha von Eichendorffa – Łubowice koło Raciborza. Rybniczanie bywali w zespole pałacowo-parkowym Lembeck, mieli też okazję obejrzeć efekty restrukturyzacji przemysłu w Oberhausen, Gelsenkirchen czy Bochum i szerzej – Zagłębie Ruhry. Tradycją stały się również przedświąteczne wizyty burmistrza Lütkenhorsta ze współpracownikami z dorsteńskiego ratusza. W stroju św. Mikołaja odwiedzał on wielokrotnie rybnickie placówki edukacyjne i opiekuńcze, osobiście przekazując dary zebrane w Dorsten. Kolejna wizyta miała miejsce w lipcu 2012 r., i po raz kolejny do Rybnika trafił na sprzęt rehabilitacyjny i środki higieny. Rybnik odwiedził także chór „Injoy Dorsten“, zaproszony przez organizatorów V Silesia Gospel Festival. Amatorski zespół prowadzony przez Christiana Loeara wziął udział w festiwalowych warsztatach i koncercie galowym. W marcu 2012 r. w Domu Kultury w Chwałowicach miała miejsce wystawa obrazów o tematyce industrialnej artysty z Dorsten Wilhelma Müllera. Do Rybnika przyjechał też Johann Brzoza z nowym proboszczem kościoła św. Urbana w Rhade, który chciał nawiązać kontakt z rybnickimi parafiami. W 2013 roku miały miejsce Dni Dorsten w Rybniku. Delegacji towarzyszył

zespół „The Moekikcs“, który dał kilka koncertów. Na 20-letnią historię partnerskich kontaktów Dorsten i Rybnika złożyło się wiele ważnych i drobnych wydarzeń z udziałem mieszkańców obu miast. Kontakty nawiązała młodzież, ale i przedstawiciele Uniwersytetu III Wieku z seniorami w Dorsten, rywalizowali sportowcy, poznali się artyści – plastycy i muzycy. Zainicjowano współpracę na rzecz osób niepełnosprawnych. Wspólne przedsięwzięcia przełożyły się na współpracę samorządów i instytucji z nim związanych. Nie ma prawie dziedziny życia społecznego, której nie dotknęłaby partnerska współpraca – kultura, oświata, kościół, sport, polityka społeczna, gospodarka komunalna, handel, przedsiębiorczość. A przede wszystkim nawiązane zostały kontakty międzyludzkie, dzięki którym po obu stronach Odry skończył się pewien etap historii.

Wiesława Różańska

20 Jahre Partnerschaft mit Dorsten

Es ist kein Zufall, dass die in Nordrhein-Westfalen liegende Stadt Dorsten eine Partnerstadt Rybniks wurde. Die Geschichte, die sowohl Polen als auch Deutschland hart getroffen hat, ist die Quelle einer gemeinsamen Zusammenarbeit, die schon 20 Jahre lang dauert. Die Bürger beider Städte konnten daraus positive Schlussfolgerungen ziehen und haben die Hindernisse zum Brückenbauen abgebaut.

Dorsten war ein deutsches Unterstützungszentrum für die umgesiedelten Rybniker, die nach dem II. Weltkrieg ihre Häuser verlassen mussten und nach Dorsten und die Umgebung zogen, wo sie mit der Zeit einen Verein gründeten. Ihre Anwesenheit weckte bei den Dorstenern Interesse an der Stadt Rybnik, denn mit der Heimatstadt hatten die Rybniker immer wieder Kontakte gepflegt, selbst von den familiären Gründen.

Das Ziel der gesellschaftlichen Akteure war es, die Last der Geschichte zu überwinden und nach politischer Aussöhnung zu streben. Deshalb wurde in Dorsten der Freundeskreis Rybnik gegründet, der die Zusammenarbeit mit der Stadt Rybnik und vor allem mit seinen Einwohnern in den Bereichen der Bildung, des Kultur- und Jugendaustausches zum Ziel hatte.

Man muss zugeben, dass es eine mutige politische Idee war, aber die Zeit zeigte, dass der neue Verein und der frühere Vorverein nicht nur nebeneinander existieren, sondern auch miteinander zusammenarbeiten können. Die Gründung des Freundeskreises Rybnik war die Krönung der jahrelangen Bemühungen von Hans-Joachim Thelen, einer außergewöhnlichen Person, der die Annäherung der Gemeinschaften von Rybnik und Dorsten sehr am Herzen lag. Er wurde der erste Vorsitzende des Vereins und blieb an dieser Stelle bis zum Jahr 2012.

Im Oktober 1993 fanden in Dorsten die ersten Rybnik Tage statt, in denen eine Delegation aus der Stadtverwaltung unserer Stadt teilgenommen hat. Die junge Generation repräsentierte damals die Volkstanzgruppe Przygoda. Am Ende 1993 die Stadtverwaltung aus Dorsten an der Spitze mit dem aus Ratibor stammenden Bürgermeister (regierenden von 1984-1994) Heinz Ritter gaben

durch einen entsprechenden Beschluss den zunächst unoffiziellen Kontakten einen offiziellen Charakter an.

Ein paar Monate später, am 15. April 1994 wurde an einer Sondersitzung des Stadtrates ein Partnerstädtevertrag zwischen den beiden Städten unterzeichnet. Das Dokument wurde von dem ehemaligen Stadtpräsidenten Jozef Makosz und dem Bürgermeister Heinz Ritter unterschrieben. Man hat angenommen, dass außer des Jugendaustausches und der Zusammenarbeit in Bereichen der Bildung, Kultur und Sozialpolitik ist es auch eine gute Gelegenheit zum Erfahrungen sammeln, besonders mit Strukturwandelproblemen des Bergbaus verbunden, mit denen die Stadt Dorsten schon zurecht kam.

Zum Anlass der Vertragunterzeichnung kam aus Dorsten eine 100-köpfige Delegation an, Artisten Gruppe, u.a. Fanfarenbläser, die gemeinsam mit unseren Kapellen auf dem Marktplatz aufgetreten haben und somit eine recht wunderschöne Atmosphäre schufen.

Von diesem Tag an wurden die alljährlichen Besuche im Rahmen der Rybnik Tage in Dorsten und Dorsten Tage in Rybnik eine Tradition, die bis heute gepflegt wird. Innerhalb von zwei Dekaden lernten sich viele Rybniker und Dorstener miteinander besser kennen und konnten die jahrelang entstandenen Barrieren und Stereotype abbauen. Die offiziellen Kontakte erweckten auch andere Formen der Zusammenarbeit wie zum Beispiel den Schüleraustausch, der zum ersten Mal in den 90er Jahren stattfand. Die Zusammenarbeit ist bis heute von dem Lyzeum Namens Powstancy Slaski in Rybnik und Gymnasium Petrinum weitergeführt. Von Anfang an leitet diese Tätigkeit die Deutschlehrerin des Lyzeums Ewa Sier-

ny mit Hilfe ihrer Kolleginnen Aleksandra Kosior-Rychik und Renata Boczek – Navratil. Von der deutschen Seite jahrelang bei den Schülerkontakten behilflich waren Hans und Ewelina Dieckhöfer, Danuta Lippok (geboren in Rydułtowy und wohnhaft in Dorsten), Dietmar Jelinek und der Schulleiter Wolfgang Gorniak. Bis heute nahmen in den Herbstaustauschen fast 800 junge Leute teil. Sie lernten miteinander die Städte und die Umgebung kennen, besuchten die Schulen, verbesserten ihre Sprachkenntnisse, lernten die Traditionen und Geschichte kennen, verbrachten zusammen bei den Familien die Zeit und integrierten sich. Außerdem geben die Schüleraustausche vielen Gastfamilien die Möglichkeit neue Perspektiven zu entdecken. Deshalb wird der Kreis der in die Zusammenarbeit engagierten Leute immer größer.

Kontakte mit der Berufsschule in Dorsten knüpfte im Jahr 1997 der Schulkomplex für Bauwesen an. Die Schüleraustausche wurden von dem Schulleiter Zygmunt Kula und dem Deutschlehrer Wojciech Janos geleitet. Die Schüler beider Schule besuchten u.a. Krzyżowa, den Ort der deutsch-polnischen Versöhnung, wo im 1989 eine Messe stattfand, an der Bundeskanzler Helmut Kohl und der polnische Ministerpräsident Tadeusz Mazowiecki teilnahmen. Diese Zusammenarbeit dauerte 10 Jahre lang und betraf in erster Linie die Umweltschutzprobleme, ist aber heute nicht mehr fortgesetzt.

Der Mittelpunkt der Zusammenarbeit ist das bessere Kennenlernen des Partnerstaates, seiner Kultur und Tradition sowie das Entgegenkommen den Bedürfnissen des Partners. Im Juni 1995 kamen nach Rybnik 40 Einwohner der Stadt Dorsten, die nicht nur unsere Stadt sondern auch Krakau und Auschwitz besichtigen konnten. Die zwei Orte wurde neben Pless und Beskidy ein fester Programmpunkt bei den Besuchen unserer Gäste. An einem der Besuche brachten die Dorstener ein wertvolles Geschenk – über sieben Tausend Mark, die als Unterstützung für den Bau des Krankenhauses in Orzepowice gesammelt wurden. In demselben Jahr fand auch der Gegenbesuch statt. Die Rybniker Verwaltungsbeamter

konnten beobachteten, wie man das Stadtzentrum umbaut, ohne die Straßen aus dem Verkehr auszuschließen. Außerdem sammelten sie Erfahrungen bezüglich Rekultivierung von Halden des Bergbaus, Isolierungsmöglichkeiten und Renovierung von Gebäuden. Die Dorstener dagegen konnten das Potenzial unserer Jugend bewundern, das von einem Orchester der Musikschule repräsentiert wurde.

Im Jahr 1997 die traditionellen Rybnik Tage in Dorsten trafen mit Polen Tagen in Deutschland zusammen und gaben diesen gemeinsamen Feiertagen einen besonders feierlichen Rang. An den Festtagen nahmen der Stadtpräsident Józef Makosz, der Bürgermeister Karl-Christian Zahn mit anderen offiziellen Gästen, der Vertreter der Stadt Münster dr Twenhöfen und der Sekretär der polnischen Botschaft in Köln Jacek Zachowski teil. Anwesend waren auch die Vertreter der Industrie- und Handelskammer des Rybniker Industriegebiets. Zusätzlich fand ein Diskussionsforum der Architekten beider Städte statt. Die Bildungsvertreter sprachen dagegen von einer eventuellen Zusammenarbeit. In der Stadtbibliothek wurde eine Ausstellung dargestellt, wo die Arbeiten Rybniker Künstler präsentiert wurden, u.a. von Maria Budny – Malczewska, Zbigniew Mura, Krzysztof Dublewski und Jan Karwot sowie Fotogramme von Zbigniew Solarski. Zum zweiten Mal tritt auch die Volkstanzgruppe Przygoda auf und die Vokalband „6 auf 6“ und die Vertreter der klassischen Musik Norbert Prudel und Antoni Smółka.

Im 1998 kamen die Gäste nach Rybnik zum Fronleichnam. Zum ersten aber nicht zum letzten Mal tritt in unserer Stadt die Band „Ten Sing“ auf, eine 150-köpfige Jugendgruppe, die verschiedene Talente präsentierte – vom Gesang durch den Tanz bis zum Theateraufführungen. Das Motto der Gruppe ist die positiven Werte wie Freundschaft, Toleranz, Frieden und Liebe zu propagieren. Die Rybniker konnten auch die Fotoausstellung bewundern, dessen Thema Geschichte und Moderne Dorsten war. Im Stadtamt und in der Industrie- und Handelskammer des Rybniker Industriegebiets sprach man über die Zusammenarbeit im Bereich Wirtschaft (Dorsten repräsentierte der

Stellvertretende des Bürgermeisters Friedhelm Fragemann) – der erste Schritt wurde schon ein paar Jahre früher gemacht, denn die Platten mit denen der Rybniker Marktplatz bedeckt ist, stammen doch aus Dorsten.

Die im Oktober 1998 neu gewählten lokalen Behörden in Rybnik haben die Partnerkontakte weiterhin gepflegt. An den Rybnik Tagen in Dorsten nahm eine Delegation mit dem Stadtpräsidenten Adam Fudali teil. Ähnlich wie bei den vergangenen Jahren kam nach Dorsten eine ausgezeichnete Artisten Gruppe mit Joanna und Jacek Glenc und stürmisch angenommener Big Band der Musikschule unter Leitung von Andrzej Frydrychowicz, der zusammen mit dem Dorstener Ten Sing in Gymnasium Petrinum gespielt hat. In der Pfarrerkirche St. Nikolas wurde wie immer zum Schluss ein Gottesdienst gehalten und eine Ausstellung über die Architektur und Sakralkunst der Basilika St Antonius dargestellt, die von dem Rybniker Museum vorbereitet wurde. Die Gäste sprachen vor allem über die Zukunft der Partnerschaft, die von der Perspektive des polnischen Beitritts zur Europäischen Union betrachtet wurde.

Der Besuch im 1999 erhielt eine große signifikante Bedeutung, nämlich in der Zeit entstand die Idee eine ähnliche Nichtregierungsorganisation in Rybnik zu berufen, die dem Freundeskreis Rybnik entsprach. Die Organisation könnte ähnliche Aufgaben übernehmen, und zwar die Vorbereitung der Gegenbesuchen, die nicht unbedeutend für die Anknüpfung und Entwicklung der Kontakte zwischen den Bewohnern unserer Städte sind.

Der Verein für die Internationale Zusammenarbeit Rybnik-Europa wurde am 5. August 1999 registriert und seit dieser Zeit funktioniert er auch zugunsten der Zusammenarbeit zwischen aller Partnerstädten von Rybnik, am stärksten jedoch ist er mit Dorsten verbunden. Mit der Unterstützung von der Stadt organisiert der Verein neue Begegnungen. Die Mitglieder des Vereins bewirten die Gäste bei ihren Häusern, organisieren Ausflüge und Integrationstreffen. Der Verein zusammen mit dem Freundeskreis Rybnik organisieren Ausflüge nach Dorsten, und für die

Verwirklichung der Projekte gewinnen sie Zuschüsse von den Stadtmitteln, von der Stiftung für deutsch-polnische Zusammenarbeit und von EU-Programmen. Zu den Mitgründern des Vereins und bis heute tätigen Mitgliedern gehören: Arkadiusz Skowron, Maria Budny – Malczewska, Wiesława Różańska, Bogusław Przeczek und Janusz Rzymanek. In die Entwicklung der Kontakte mit Dorsten war sehr stark der Verstorbene schon Jan Sebastian engagiert (ges. im Februar 2009), dessen Verdienste als Dolmetscher oder Veranstalter verschiedener Unternehmen gar nicht zu überschätzen ist. Außerdem die Tätigkeit von Joanna Skowron, Piotr Sebastian, der Buchhalterin Hanna Krajewska, dem ehemaligen Vorsitzenden des Vereins Halina Szczyrbowska und gegenwärtigen Vorsitzenden Roman Widerski bedeutenswert ist.

Einen Beitrag in die Zusammenarbeit durch das Dolmetschen, Gästebewirten oder Organisieren von Veranstaltungen haben auch folgende Personen: Mariola Komarek, Małgorzata Owczarek, Lucyna Skrobot, Katarzyna Bednorz, Łucja Stawarska, Ewa Rutkowska, Maria und Marek Margońscy, Krzysztof und Magdalena Papieżowie sowie Henryk Sibila.

Außer dem oben erwähnten Hans-Joachim Thelen und seiner Frau Gudrun gebührt ein besonderer Dank für die Zusammenarbeit unserer Städte den Freundeskreismitgliedern „Putzi“ Köpper, Peter Becker, Marianne und Wolfgang Halm, Hans Denniger, Dieter Joeck, Jan Kolloczek und dem aktuellen Vorsitzenden Adam Juzek, sowie den verstorbenen Mitgliedern Marianne Junghans, Erwin Junghans und Manfred Berg.

Im Jahr 2000, zum Milleniumjahr kam zu den Rybnik Tagen eine Delegation mit der Stellvertretenden Christel Briefs an der Stelle. Die Gäste besuchten die zukünftige Schulgelände der Uni (den sog. Kampus) und nahmen an einem Konzert der Rybniker Philharmonie teil, die die Neunte Symphonie von Beethoven in der Basilika St. Antonius vorführte. Zum zweiten Mal spielte in Rybnik Ten Sing und in der Bibliothek gab es eine Vorlesung über die Geschichte und Moderne

von Dorsten. Nach Rybnik kam Hans – Joachim Thelen und andere Vertreter der Rybniker Freundeskreises, die ein wertvolles Geschenk mitgebracht hatten – nämlich einen Rollstuhl für die Behindertenschule.

Mit einer neuen Energie hat der Nachfolger des Bürgermeisters Zahn, Lambert Lütkenhorst die Zusammenarbeit zwischen Rybnik und Dorsten fortgesetzt. Im Februar 2001 hat er den Stadtpräsidenten Fudali nach Newtownabbey in Nordirland eingeladen, das schon vorher zur Partnerstadt von Dorsten wurde. Zum Ziel des Treffens war, die dreiseitige Zusammenarbeit aufzunehmen, die mit der Nutzung der EU-Mittel verbunden war, was für die irische Stadt erfolgreich war. Dank den Freunden aus Dorsten hat Rybnik die nächste Partnerstadt gewonnen: im Oktober 2003 wurde zwischen Newtownabbey und Rybnik den Partnervertrag unterschrieben. Im Mai 2001 hat Dorsten sein 750-jähriges Jubiläum gefeiert, und während der Feierlichkeiten war auch die Delegation aus Rybnik anwesend. Neben den Offiziellen aus dem Stadtamt und den Ratsmitgliedern haben daran Vertreter des Komplexes der Bauschulen, der Pfadfindereinheit aus Rybnik, der Pfarrei "*Theresia vom Kinde Jesu*" in Chwałowice, des Museums und die künstlerische Gruppe mit jungen Musikern aus der Musikschule, sowie Mitglieder des Vereins für Internationale Zusammenarbeit Rybnik – Europa teilgenommen, der außer der Stadt die Reise organisiert hat. Bei der Gelegenheit des Treffens aller Partnerstädte ist zu den Gesprächen im Rahmen des Dreiecks Dorsten – Rybnik – Newtownabbey über die vorher aufgenommene Zusammenarbeit gekommen, die sich auf den Austausch der mit Entwicklung von kleinen und mittelgroßen Unternehmen, mit der Bildung und der Rekultivierung der Bergbaubereiche verbundenen Erfahrungen konzentrieren sollte.

Das Jahr 2002 hatte wegen der mit dem 800-jährigen Jubiläum von Rybnik verbundenen Feierlichkeiten, an denen sich Delegationen aller Partnerstädte, darunter aus Dorsten beteiligt haben, einen außergewöhnlichen Charakter. Die

Gäste haben am offiziellen Treffen im Stadtamt teilgenommen, in der Bibliothek haben sie die Ausstellung über die Kontakte von Rybnik mit Partnerstädten Rybnik-Europa geöffnet, die durch den Verein für Internationale Zusammenarbeit Rybnik-Europa vorbereitet wurde, sie waren auch durch den Verein zu der großen Integrationsfeier in dem Innungslokal „Okraślak“ eingeladen. Unter den Delegationsmitgliedern aus Dorsten war Professor Manfred Ludes, der in der Basilika des Heiligen Antonius die Fotoausstellung über das sakrale Bauwesen in Nordrhein-Westfalen präsentiert hat. Zu den Preisträgern der Medaille der acht Jahrhunderte von Rybnik, die durch die Stadt im Zusammenhang mit ihrem Jubiläum verliehen wird, haben auch die Dorstener gehört: der ehemalige Bürgermeister Hans Ritter (verstorben im März 2009), der aktuelle Bürgermeister Lambert Lütkenhorst, sowie der Initiator der Berufung und der erste Vorsitzende des Freundschaftskreises von Rybnik Hans – Joachim Thelen.

Am Anfang des neuen Jahrtausends haben die Kontakte außer traditionellen Treffen anlässlich der Stadtfeste eine neue Dimension bekommen. Im Rahmen der Wirtschaftszusammenarbeit in den Jahren 2002 – 2003 wurde bei der Teilnahme der Industrie-Handelskammer des Rybniker Industriebezirks, der Selbstverwaltungsbehörden beider Städte sowie des Arbeitsamts das Projekt „Antenna shop“ realisiert, zu dessen Aufgaben waren, die Vorstellung der Erzeugnisse der Firmen aus Rybnik und die Promotion der ganzen Region, ihrer Tradition, Kultur und ihres Handwerks, sowie der Austausch von Erfahrungen und die Nutzung der sogenannten guten Praktiken des Partners zu ermöglichen. Dank dieser Initiative sind einige polnische Firmen auf dem deutschen Markt erschienen.

Im Jahr 2004 haben wir den zehnten Jahrestag der Unterschreibung des Partnervertrags gefeiert. Die Feierlichkeiten haben im April in Dorsten begonnen und zum wichtigen Punkt des Delegationsbesuchs aus Rybnik war, die Bewirtschaftungsweise der ehemaligen Industriegebiete in der Nähe von Dorsten – der ehemaligen Eisen-

hütte, die zum Erholungszentrum umgestaltet wurde, sowie der stillgelegten Grube Fürst Leopold kennenzulernen. Die Rybniker haben auch die neu gegründete Industriezone und das Stadion Arena auf Schalke 04 in Gelsenkirchen besucht. Der Besuch in Dorsten wurde mit dem Erinnerungsfoto in der Rybniker-Straße beendet, die zu Ehren der sich in der deutschen Stadt angesiedelten Einwohner von Rybnik genannt wurde.

Der Hauptteil der Jubiläumsfeierlichkeiten hat im Juni in Rybnik stattgefunden. Im Juni 2004, knapp nach einem Monat nach dem EU-Beitritt von Polen haben zwei die Entwicklung der Partnerkontakte unterstützende Nichtregierungsorganisationen, Freundschaftskreis von Rybnik in Dorsten und Verein für Internationale Zusammenarbeit Rybnik-Europa den offiziellen Zusammenarbeitsvertrag unterschrieben, und die Unterlage hat die schon langjährig dauernde Zusammenarbeit befestigt. Die Unterschriften haben darunter die damalige Vorsitzende des Vereins Rybnik-Europa, Halina Szczyrbowska, sowie Hans-Joachim Thelen gesetzt. Die Festveranstaltung hat im Władysław-Weber-Saal des Stadtamts in Anwesenheit der Gastgeber beider Städte, des Präsidenten von Rybnik, Adam Fudali und des Bürgermeisters, Lambert Lütkenhorst, sowie der Gäste aus Dorsten und anderen Partnerstädten: Eurasburg und Karvina stattgefunden. Es war auch der Pfarrer Norbert Becker mit mehr als ein gutes Duzent Vertretern der Pfarrgemeinde St. Nikolaus aus Dorsten da, die mit der Pfarrei *Theresia* vom Kinde *Jesu* in Chwałowice unter der Führung vom Pfarrer Teodor Suchoń zusammenarbeitet.

Rybnik hat damals auch ein Ehrenmitglied der Parlamentarischen Versammlung des Europarates und den ehemaligen deutschen Abgeordneten des Europäischen Parlaments, Wilfried Böhm bewirbt, von dem die Stadt Rybnik außer dem vorher verliehenen Europäischen Diplom das folgende Insignium des Europarates - die Ehrenflagge für die Tätigkeit zugunsten der europäischen Integration, darunter für internationale Partnerzusammenarbeit bekommen hat.

Während des Treffens haben der Bürgermeister von Dorsten und der Präsident von Rybnik in der Anwesenheit von Wilfried Böhm eine Absichtserklärung über die Zusammenarbeit im Rahmen des Programms zwischen den Regionen Interreg IIIc unterschrieben. Sie hat die Bewirtschaftung der ehemaligen Industriegebiete betroffen und außer Dorsten und Rybnik hat sich der Zusammenarbeit der nächste Partner von Rybnik, die französische Stadt Liévin anschließen sollen. Als künstlerischer Rahmen des Jubiläums wurde durch den Verein Rybnik-Europa unter anderem die Foto- und Andenkenausstellungen, sowie die Ausstellung von anderen materiellen Spuren der Zusammenarbeit veranstaltet, man hat auch die aus Dorsten gebrachte Fotoausstellung *Ich, Du, Wir* mit den Porträts von Kindern, Jugendlichen und betagten Menschen aus Dorsten besichtigen können. Sehr attraktiv hat sich die Gruppe der Künstler aus Dorsten gezeigt. Auf dem Markplatz haben die großartige, aus 19 Personen bestehende Big-Band und danach die Rockgruppe „Sleeping Sun“ Konzerte gegeben. Es ist auch zu erwähnen, dass die Angestellten der Abteilung für Entwicklung, wirtschaftliche Promotion und europäische Integration des Stadtamtes Rybnik, Mateusz Motyka, Sylwia Jaroch und Bartek Kozieł, und seitens des Magistrats Dorsten Anne - Marie Falkenhagen, Anke Borg und Ludwig Küpers ihren organisatorischen Beitrag zur Realisierung der Partnerschaftsidee geleistet haben, es ist auch ihre Zusammenarbeit mit den Nichtregierungsorganisationen: mit dem Verein Rybnik-Europa und Freundschaftskreis von Rybnik hoch zu schätzen.

Obwohl der Bürgermeister Lambert Lütkenhorst mit unserer Region keine Familienbande hat, wie es bei Heinz Ritter der Fall ist, sind seine Verbindungen mit Schlesien genauso stark und in der Gegenwartsgeschichte Polens eingesetzt. Während der Festveranstaltung hat der Bürgermeister an seine ersten Besuche in unserem Land in den 80er Jahren erinnert, wenn er wohlthätige Hilfe geleistet und an den Pilgerfahrten nach Piekary teilgenommen hat. Indem er während des Kriegs-

zustandes in Polen Elemente der Druckmaschine aus Deutschland nach Katowice gebracht hat, hat er sich an der Gründung der Druckerei der Erzdiözese in Katowice beteiligt. Lambert Lütkenhorst ist seit vielen Jahren in die Zusammenarbeit mit dem Zentrum für Sonderschulung und -erziehung in Rybnik engagiert, und die anfängliche finanzielle und sachliche Unterstützung für das Zentrum hat sich in das aktuell realisierte Projekt unter dem Titel *Lehrer voller Ideen. Motivierung und Aktivierung der Schüler mit besonderen Bildungsbedürfnissen* verwandelt, der die Stadt Dorsten zusammen mit dem Verein „Razem [Zusammen]“, der Von-Ketteler Schule und der Nichtregierungsorganisation, die sich mit der weitläufig begriffenen Arbeitsvermittlung „Dorstener Arbeit“ befasst, durchführt. Im Rahmen des Projektes wurden vier Arbeitsbesuche geplant, von denen der erste im Oktober 2013 in Rybnik stattgefunden hat und die nächsten dagegen im Mai laufenden Jahres, sowie April und November 2015 vorgesehen werden.

Von 2004 bis 2006 wurde das Projekt *Regeneration from Dereliction* im Rahmen des Programms Interreg im Bereich der Bewirtschaftung der ehemaligen Industriegebiete realisiert. Im Jahr 2005 wurde das gemeinsame Projekt im Rahmen des Programms Leonardo da Vinci unter dem Titel *Steigerung der Konkurrenzfähigkeit der Absolventen aus Rybnik durch die Praktika in der Partnerstadt Dorsten* durchgeführt, an dem die arbeitslosen Informatik- und Automatikabsolventen aus Rybnik teilgenommen haben. Zum Ergebnis ihres zehnwöchigen Aufenthalts in den deutschen Firmen war das Kennenlernen von modernen Industrietechnologien und Arbeitsmethoden.

Im Frühling 2007 haben die Unternehmer und die Vertreter der Selbstverwaltung aus Dorsten die Bau- und Ausstattungsbörse „DOM [HAUS]“ besucht, sie haben sich auch individuell mit den Unternehmern aus Rybnik getroffen.

2008 hat sich in Rybnik die Gruppe von Praktikanten aus dem Magistrat in Dorsten aufgehalten, wobei sie die Arbeit des Amtes in Rybnik, seine Organisationsstruktur, Arbeitsmethoden

sowie Standards der Kundenbetreuung kennengelernt haben. Zusammen mit den im Stadtamt in Rybnik arbeitenden Praktikanten haben sie über das Berufsschulwesen in Polen und in Deutschland, sowie über Arbeitschancen in vereinigtem Europa debattiert. Im September 2008 hat zusammen mit Dorsten und Newtownabbey die Realisierung des Projektes unter dem Titel *Increase Youth Competence* im Rahmen des EU-Programms *handelnde Jugend* begonnen. Zu seinem Ziel war, die jungen Menschen in die Teilnahme am Politik- und Verwaltungsleben ihrer Stadt zu engagieren. Rybnik wurde im bis zum Februar 2010 dauernden Projekt von den Ratsmitgliedern des Jugendrates der Stadt Rybnik vertreten.

Die Partnerverbindungen zwischen Rybnik und Dorsten werden auf das Zusammenwirken der Selbstverwaltungen, Schulen, Vereine und Institutionen nicht beschränkt. An die Zusammenarbeit schließen sich auch die Stadtviertel an, die vorhaben, internationale Verbindungen zu festigen. Das Ratsmitglied aus Rybnik und Mitglied des Stadtviertelrates Maroko – Nowiny zugleich, Michał Chmieliński hat die Kontakte des Viertels mit dem Stadtviertel von Dorsten, Rhade, initiiert, dessen Einwohner Johann Brzoza ist, der sich in die Zusammenarbeit mit unserer Stadt engagiert, aus Schlesien kommt und ein Aktivist einiger Organisationen u.a. des Vereins an der Pfarrgemeinde St. Urbanus in Rhade ist, die sich mit der Unterstützung der Behinderten befassen. Dank Johann Brzoza hat Rybnik unter anderem die Ausrüstung für Behinderte bekommen. Es wurden auch andere Formen der Zusammenarbeit zwischen den Stadtvierteln unternommen. Im Oktober 2008 hat Rybnik die Gruppe von jungen Deutschen aus Dorsten bewirtet und der Besuch war Ergebnis der Zusammenarbeit von Maroko-Nowiny mit dem Stadtviertel Rhade. Die Gäste haben u.a. den Campus, das Museum, die historische Grube „Ignacy“ und die Musikschule gesehen, sie haben auch Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe (Landschaftliche Zisterziner-Zusammensetzungen) in Rudy Wielkie

[Groß Rauden] sowie Naturschutzgebiet Łęczczok besichtigt.

Unabhängig von anderen gemeinsamen Projekten haben Jahr für Jahr folgende Besuche anlässlich der Stadtfeste stattgefunden. Im Jahre 2006 haben die Rybnik-Tage eine besondere Dimension bekommen. Der Bürgermeister Lambert Lütkenhorst hat in die Hände des Präsidenten Fudali die Archivaufnahme von Rybnik aus den Vorkriegsjahren übergeben, die von den vor dem Krieg in Rybnik wohnenden Deutschen mitgenommen wurde. Auch das Geschenk, das von Heinz Ritter überreicht wurde, hat sich auf die gemeinsame Geschichte bezogen, das war die originale aus dem 18. Jahrhundert stammende, zweisprachige Landkarte, auf der Rybnik mit umgebenden Ortschaften, den heutigen Vierteln von Rybnik markiert wurde.

2007 haben Dorsten Musik-, Tanzgruppen und Basketballspielerinnen vom Jugendsportverein Rybnik, sowie die Schachspielergruppe vom Städtischen Schachverein besucht. An den Feierlichkeiten haben auch die Vertreter der Universität des 3. Lebensalters, die mit dem Seniorenverein in Dorsten zusammenarbeiten, sowie die Mitglieder des Vereins für Internationale Zusammenarbeit Rybnik-Europa teilgenommen.

Der Besuch der in Dorsten wohnenden Rybniker in unserer Stadt Mitte Juni 2008 war mit dem 50. Jahrestag des Empfangs der Rybniker mit den deutschen Wurzeln durch die Stadt nach dem Krieg verbunden. Zusammen mit dem Bürgermeister Lütgenhorst haben sie auf dem Kreisverkehrsplatz Dorsten die Gedenktafel zur Erinnerung an dieses Ereignis gestellt.

An der nächsten Reise der Einwohner von Rybnik nach Dorsten im Juni 2009 haben neben den Stadtbehörden und Mitgliedern des Vereins Rybnik-Europa auch eine Künstlergruppe aus dem Verein der Musikzirkel in Rybnik sowie die Tanzgruppe „EFEKT“ aus dem Jugendzentrum teilgenommen.

Nach einem Jahr hat der Chor Bel Canto aus dem Schlesische-Aufständische-Schulkomplex dank der Initiative der Stadt Dorsten das große

Konzert gegeben, das im Stadion Schalke 04 in der unweit von Dorsten gelegenen Stadt Gelsenkirchen stattgefunden hat. Das Musikereignis unter dem Namen *Sing day of Song!* wurde in die Initiative der deutschen Städte mit der Bezeichnung *Kultur durch Änderung – Änderung durch Kultur* eingetragen.

Im Juni desselben Jahres wurde zum Hauptorganisator der Dorsten-Tage in Rybnik der Verein Rybnik – Europa zusammen mit dem Freundeschaftskreis von Rybnik in Dorsten. Am Unternehmen haben sich die Blaskapelle der Pfarrgemeinde St. Antonius in Dorsten – St. Antonius Orchester, die Städtische Blaskapelle Rybnik, die am Kulturzentrum in Niedobczyce tätig ist, das Kulturzentrum Chwałowice und Jugendzentrum beteiligt.

Im Juni 2011 wurden in Dorsten wieder die Rybnik-Tage gefeiert, und die Reise wurde durch den Verein Rybnik-Europa mitorganisiert. Auf dem Marktplatz in Dorsten hat die enthusiastisch empfangene South Silesian Jazz Band gespielt, haben sich die Gruppe Break Dance Azizi und einige Gesellschaftstanzpaare aus dem Energetyk-Klub dargestellt und Brygida Przybyła hat ihre Gemälde ausgestellt. Der Aufenthalt in der Partnerstadt haben zwei Mitglieder des Vereins Rybnik-Europa am meisten im Kopf behalten, die sich während der Kanutour mit der Strömung des Flusses Lippe gemessen haben. Das war jedoch ein besonderes Jahr dank dem in Rybnik veranstalteten Europäischen Kongress für Staatsbürgerschaft und Partnerstädte. Dadurch hat der Rat der Gemeinden und Regionen Europas die Stadt Rybnik für aktive Promotion der Partnerschaftsidee ausgezeichnet. Auf dem Kongress waren auch die Freunde aus Dorsten anwesend, die an allen Veranstaltungen teilgenommen haben.

Seit einigen Jahren wurden die gegenseitigen, die Feste einleitenden Arbeitsbesuche der Mitglieder des Vereins Rybnik – Europa und des Freundeschaftskreises aus Dorsten zur Tradition, während deren die Organisationsaufgaben für das nächste Jahr geplant wurden. Im Dezember 2011 hat der Verein die Delegation aus

Dorsten mit Hans-Joachim Thelen an der Spitze bewirtet. Die Gäste haben sich das extra für sie organisierte Konzert in der Musikschule angehört und haben an einigen Integrationstreffen teilgenommen. Sie waren auch bei den Rybniker Weihnachtsveranstaltungen und beim Singen von Weihnachtsliedern da.

Die jährlichen Treffen bilden immer die Gelegenheit, die Bekanntschaften zu festigen, die sich in vielen Fällen in Freundschaften verwandelt haben. Dafür sind z.B. das gemeinsame Kochen oder Besichtigung der umgebenden Städte günstig. Unsere Freunde aus Dorsten kennen nicht nur Rybnik, sondern auch die nahe gelegene Ortschaft Rudy, dann Kraków [Krakau], Wrocław [Breslau], Pszczyna [Pless], Beskidy oder Zakopane, sowie Łubowice [Lubowitz] bei Racibórz [Ratibor], mit dem Geburtsort des großen romantischen Dichters Joseph von Eichendorff verbunden. Die Besucher aus Rybnik haben den Schloss- und Parkkomplex Lembeck besichtigt, sie hatten die Gelegenheit, die Ergebnisse der Industrierestrukturierung in Oberhausen, Gelsenkirchen oder Bochum und weiter das Ruhrgebiet zu sehen.

Zur Tradition wurden auch die vorweihnachtlichen Besuche des Bürgermeisters Lütkenhorst mit den Angestellten aus dem Dorstener Rathaus. In der Nikolauskleidung hat er mehrmals die Bildungs- und Fürsorgestellen in Rybnik besucht, wobei er die in Dorsten gesammelten Gaben persönlich übergeben hat. Der folgende Besuch hat im Juli 2012 stattgefunden und Rybnik hat erneut die Rehabilitationsausstattung und Hygienemittel bekommen.

Rybnik wurde auch durch den Chor Enjoy aus Dorsten besichtigt, der durch die Organisatoren V Silesia Gospel Festival eingeladen wurde. Die von Christian Loear geleitete Amateurgruppe hat an den Festivalwerkstätten und am Galakonzert teilgenommen.

Im März 2012 hat im Kulturzentrum Chwałowice die Gemäldeausstellung des Künstlers aus Dorsten, Wilhelm Müller zum Thema Industrie stattgefunden. Nach Rybnik ist auch Johann Brzoza mit dem neuen Pfarrer der Sankt Urba-

nus Kirche in Rhade gekommen, der die Kontakte mit den Pfarrgemeinden in Rybnik aufnehmen wollen.

Im Jahre 2013 wurden in Rybnik die Dorsten-Tage veranstaltet. Die Delegation hat die Gruppe The Moekikcs begleitet, die ein paar Konzerte gegeben hat.

Zu Grunde der 20-jährigen Geschichte der Partnerkontakte von Dorsten und Rybnik liegen viele wichtige und kleine Ereignisse mit der Teilnahme der Einwohner beider Städte. Die Kontakte wurden durch die Jugendlichen aber auch die Vertreter der Universität des 3. Lebensalters mit den Senioren aus Dorsten aufgenommen, die Sportler haben miteinander wettgeefert, die bildenden und musizierenden Künstler haben sich kennengelernt. Es wurde auch die Zusammenarbeit zu Gunsten der Behinderten in die Wege geleitet.

Die gemeinsamen Unternehmungen haben auch die Zusammenarbeit von Selbstverwaltungen und den mit ihnen verbundenen Institutionen bewirkt. Es ist wohl fast kein Bereich des Soziallebens geblieben, den die Partnerzusammenarbeit nicht betroffen hätte, sie umfasst Kultur, Bildung, Kirche, Sport, Sozialpolitik, Kommunalwirtschaft, Handel und Unternehmertum. Es wurden vor allem zwischenmenschliche Kontakte aufgenommen, dank denen an beiden Seiten von Oder eine gewisse Etappe der Geschichte abgeschlossen wurde.

Wiesława Różańska

(Übersetzung Verein Rybnik-Europa)

Dorsten stellt sich vor...

Dorsten się prezentuje...

Rybnik stellt sich vor...

Rybnik się prezentuje...

Ruhr Nachrichten 11. Juni 1991

Bernhard Loick und Dr. Zahn in Rybnik

Dorstener Delegation war tief beeindruckt Dorsten. (dieb) Es war eine Reise unter besonderen Vorzeichen, keine Frage. Die Diskussion um eine mögliche Partnerschaft mit Rybnik hatten Bürgermeister Bernhard Loick und Stadtdirektor Dr. Zahn sicherlich im Hinterkopf, als sie am vergangenen Donnerstag gemeinsam mit dem Vorsitzenden der Bundesheimatgruppe, Horst Kretzel, nach Polen aufbrachen. Daß eine mögliche Partnerschaft zwischen den beiden Städten bei dem dreitägigen Besuch mit keiner Silbe erwähnt wurde, tat dem überaus positiven Gesamteindruck keinen Abbruch.

Besonders die Offenherzigkeit der Polen hatte es Loick und Dr. Zahn angetan. "Die Menschen sind sehr deutschfreundlich, nicht nur gegenüber Gästen, sondern auch gegenüber der deutschen Minderheit", will der Stadtdirektor erkannt haben. Bei den Menschen spüre man ein deutliches Aufatmen und ein Gefühl der Sicherheit, nachdem der deutschpolnische Vertrag unter Dach und Fach ist. In Rybnik gebe es dank der Initiative eines evangelischen Pfarrers sogar wieder einen deutschen Friedhof. „Die alten Grabsteine hat er mit eigenen Händen wieder ausgegraben“, berichtete Dr. Zahn. Auch die Tatsache, daß man sich dort keineswegs als „Geschenkempfänger“ betrachtet, sondern lediglich auf Ratschläge hofft, wurde von den Dorstenern als positiv empfunden. Bernhard Loick: „Es kam klar zum Ausdruck, daß nicht Verwaltungshilfe, sondern der Austausch der Bürger im Vordergrund stehen soll.“

Im Blick haben die Polen aber eindeutig das gemeinsame Europa. „Der Bürgermeister von Rybnik ist ein dynamischer Mann, der sich nicht in seinen Sessel zurücklehnt, sondern bestrebt ist, für einen Aufschwung zu sorgen“, sagt Loick. „Die Menschen sind wirklich sehr arm.

Ruhr Nachrichten 11. 6 1991

Bernhard Loick i Dr. Zahn w Rybniku

Delegacja z Dorsten była pod wrażeniem Nie ma wątpliwości, to była wyjątkowa podróż. Zanim burmistrz Bernhard Loick wraz z dyrektorem administracji Dr Zahnem i przewodniczącym federalnej grupy przesiedleńczej Horstem Kretzelem, wyruszyli w czwartek do Polski, mieli na pewno w głowie dyskusje o możliwym partnerstwie z Rybnikiem. To że możliwe partnerstwo pomiędzy obydwojmi miastami nie zostało w czasie trzydniowej wizyty nawet wspomniane, absolutnie nie zaszkodziło na pozytywnych wrażeniach tej wizyty.

Szczególnie szczerłość Polaków zrobiło duże wrażenie na panu Loicku i dr Zahnie. „Ludzie tutaj są bardzo przyjaźni dla Niemców, nie tylko w stosunku do gości ale także do niemieckiej mniejszości“, spostrzegł dr Zahn z uznaniem. U ludzi można dostrzec uczucie ulgi oraz poczucie bezpieczeństwa, po podpisaniu Niemiecko – Polskiego traktatu. W Rybniku powstał znowu, dzięki inicjatywie jednego pastora protestanckiego, cmentarz niemiecki. „Stare nagrobki wykopał własnymi rękami“, poinformował dr Zahn.

Także fakt, że rybniczanie nie traktują się jako „odbiorcy prezentów“, tylko mają nadzieje na dobre rady, co zostało przez delegację z Dorsten pozytywnie ocenione. Bernhard Loick: „zostało jasno powiedziane, że nie pomoc administracyjna tylko wzajemne kontakty między mieszkańcami stoją na pierwszym miejscu“.

Głównym celem Polaków jest jednoznacznie wspólna Europa. „Rybnicki burmistrz jest bardzo dynamicznym człowiekiem, który nie siedzi beczynn timer w fotelu, tylko pracuje nad rozkwitem gospodarczym“, powiedział Loick. „Ludzie tutaj są rzeczywiście biedni“.

Vertreter aus Rybnik waren von Dorsten sehr beeindruckt

Die Partnerschaft rückt näher

Dorsten. (sto) „Dorsten war für uns eine positive Überraschung: Es ist eine schöne Stadt, die Leute haben uns sehr herzlich empfangen.“ Diese Bilanz zog Bürgermeister Jozef Makosz aus Rybnik gemeinsam mit seinen Stellvertretern Jerzy Kogut und Marian Adamczik nach dem knapp dreitägigen Aufenthalt in der Lippestadt.

Der erste offizielle Besuch der polnischen Stadtvertreter auf Einladung von Bürgermeister Heinz Ritter und Stadtdirektor Dr. Karl-Christian Zahn hat offensichtlich den Stein ins Rollen gebracht. Eine Partnerschaft zwischen den beiden Städten ist nähergerückt. „Natürlich beginnt der Prozeß erst, die Initiative zu einer Städteverbindung ist noch jung.“ Aber der Rybniker Bürgermeister ist optimistisch: „Seit November, als uns Stadtdirektor Dr. Zahn und Bürgermeister Bernhard Loick besuchten, war nicht viel Zeit. Jetzt aber kann eine Partnerschaft in Politik und Öffentlichkeit gefördert werden.“

Einen Anfang machten die polnischen Gäste bereits, indem sie Dorstener Politiker und alle interessierten Bürger zu einem europäischen Festival einluden, das im Juni in ihrer Heimatstadt gefeiert wird. Dabei soll es nach Auskunft von Hans-Joachim Thelen vom hiesigen Freundeskreis Rybnik zu Gesprächen zwischen Vertretern verschiedener Vereine und Gruppen kommen.

Als „Krönung des Besuchs“ bezeichnete Bürgermeister Heinz Ritter in einem Gespräch mit den RN die Zusammenkunft am Samstag abend auf Schloß

Lembeck. „Es kam klar zum Ausdruck, daß beide Seiten an intensiveren Beziehungen interessiert sind. Wir haben allerdings auch deutlich gemacht, daß eine Städtepartnerschaft nicht von heute auf morgen vollzogen werden kann, sondern langsam wachsen muß.“ Ritter wird der polnischen Stadt voraussichtlich im September einen Besuch abstatten.

Die Dorstener, die an einem Austausch mit Rybnik interessiert sind, trafen sich am Samstag im Pfarrheim St. Nikolaus mit Josef Makosz und seinen Stellvertretern. Dabei zeigte sich, daß es nicht leicht ist, die Dorstener Bevölkerung für die polnische Stadt zu interessieren. Vor allem die Jugend sei schwer dafür zu begeistern, beklagte der ehemalige Jugendamtsleiter Josef Breuer.

Josef Makosz:

Die Herzen wurden geöffnet

Die Rybniker zeigten sich allen Ideen, die in Richtung einer Städtepartnerschaft zielen, gegenüber aufgeschlossen. Sie versprechen sich davon auch Vorteile für ihre Stadt. „Ich möchte, daß die Rybniker von den Dorstener lernen, wie sie ihre Umgebung verschönern und vor allem etwas für die Umwelt tun können“, meinte Makosz. Deshalb war der Besuch der hiesigen Kläranlage für ihn sehr interessant.

Beeindruckt waren die Rybniker Gäste auch von der Firma Stewing, die sie am Freitag besichtigt hatten. Ein für die ökonomische Lage Rybniks interessantes Gespräch führten sie zudem mit Vertretern der Industrie- und Handelskammer (IHK) in Gelsenkirchen-Buer. Dennoch, hinter dem Besuch steckten natürlich mehr als nur wirtschaftliche Interessen. Jozef Makosz: „Es wurden nicht nur Augen und Ohren, sondern auch die Herzen geöffnet.“

Rybniccy przedstawiciele byli pod wrażeniem

Partnerstwo się zbliża

„Dorsten było dla nas pozytywną niespodzianką: jest to ładne miasto, ludność nas serdecznie przyjęła”. Tak zbilansował swój trzydniowy pobyt w mieście nad Lippą Prezydent Miasta Rybnika Józef Makosz wraz ze swimi zastępcami Jerzym Kogutem i Marianem Adamczykiem.

Ta pierwsza oficjalna wizyta polskich władz miejskich, na zaproszenie burmistrza Heinza Rittera oraz dyrektora administracji dr Karla – Christiana Zahna, spowodowała że sprawa zaczęła się toczyć. Zbliża się partnerstwo pomiędzy obydwoma miastami. „Naturalnie dopiero zaczyna się ten proces, inicjatywa mająca na celu partnerstwo jest jeszcze młoda” Rybnicki burmistrz jest optymistą: „Od listopada, jak byli u nas dyrektor administracji dr Zahn i burmistrz Loick, nie było dużo czasu. Od teraz ale możemy partnerstwo zacząć wdrażać w polityce i opinii publicznej”.

Polscy goście, zapraszając polityków oraz zainteresowanych mieszkańców na europejski festiwal, który odbędzie się w Rybniku, zainicjowali już początek. Zdaniem pana Hansa-Joachima Thelena z tutejszego koła przyjaźni z Rybnikiem, powinny wziąć w tym udział przedstawiciele różnych grup i związków. Jako „Koronację wizyty” określił burmistrz Heinz Ritter w rozmowie z gazetą RN , spotkanie w sobotę wieczorem na zamku Lembeck. „Stało się jasne, że obydwie strony mają duże

interesy w rozwinięciu dwustronnych stosunków. Stwierdziliśmy jednak jednoznacznie, że partnerstwo nie może powstać z dnia na dzień, proces musi trwać dłużej”. Ritter odwiedzi prawdopodobnie polskie miasto we wrześniu.

Dorsteńscy, zainteresowani wymianą z Rybnikiem, spotkali się w sobotę w domu parafialnym kościoła św. Mikołaja z burmistrzem Józefem Makoszem oraz jego zastępcami. Przy tym okazało się, że nie jest łatwo zachęcić mieszkańców Dorsten do polskiego miasta. Szczególnie jest ciężko do tego zachęcić młodych ludzi, powiedział były kierownik urzędu ds młodzieży pan Josef Breuer.

Josef Makosz:

Serca zostały otwarte

Rybniczanie są bardzo otwarci na wszystkie kroki zmierzające w kierunku partnerstwa. Z tego tytułu obiecują sobie korzyści dla swojego miasta. „Chciałbym, żeby rybniczanie uczyli się od dorsteńczyków, jak ulepszyć swoje otoczenie, a przede wszystkim, co możemy zrobić do swojego środowiska”, powiedział Makosz. Dlatego oglądnięcie tutejszej oczyszczalni ścieków było dla niego bardzo ważną sprawą.

Wrażenie na gościach zrobiła także wizyta w firmie Stewing, którą to w piątek zobaczyli. Gospodarcze położenie Rybnika było punktem ciężkości podczas rozmów z przedstawicielami izby przemysłowo – gospodarczej w Gelsenkirchen – Buer. W tej wizycie było więcej jak tylko interesy gospodarcze. „Otworzyły nam się nie tylko oczy i uszy, zostały otwarte także nasze serca”

Rybniker Tage mit Sport und Kultur vertiefen im Oktober die partnerschaftlichen Kontakte

Dorsten. Die Bande zwischen den beiden Städten Rybnik in Polen und Dorsten werden immer enger, die Zahl der gegenseitigen Austauschbesuche immer intensiver. In der Ausgabe vom 28. Mai befaßt sich die in Rybnik erscheinende „Gazeta Rybnicka“ mit den fast schon partnerschaftlichen Beziehungen beider Städte und berichtet über den Besuch einer Dorstener Delegation. Im Namen des Freundeskreises Rybnik stellt Dr. Hans-Joachim Thelen den RN nachstehende inhaltliche Übersetzung dieses Leitartikels „Goście z Dorsten“ zur Verfügung.

„Seit fast drei Jahren bestehen die wachsenden Kontakte zwischen Rybnik und dem in Nordrhein-Westfalen liegenden deutschen Dorsten. Erinnern wir uns an die Geschichte, als deutsche Aussiedler aus Rybnik nach dem 2. Weltkrieg nach Dorsten umsiedelten.

Historisch bewußt

Heute werden von polnischer sowie von deutscher Seite die gegenseitigen Kontakte durch Menschen realisiert, welche historisch bewußt sind, aber in die Zukunft schauen. Diese Kontakte zu unserer Stadt pflegt in Dorsten der ‚Freundeskreis für Rybnik‘. Seine Vertreter waren in der letzten Woche bei uns zu Arbeitsgesprächen gewesen. Ab Donnerstag, 20. Mai bis zum Samstag, 22. Mai, haben zwanzig Dorstener die Bedürfnisse und Erfolge unserer Stadt kennengelernt. Es gab mehrere Treffen u.a. mit der Stadtverwaltung, Vertretern des Kulturlebens, Sportlern, dem Kulturverein der deutschstämmigen und der Zeitung ‚Gazeta Rybnicka‘.

Es wurde auch über die im Oktober dieses Jahres durchgeführten ‚Rybniker Tage‘ in Dorsten gesprochen. Es wurde vereinbart, daß zwei Fußball-Jugend-Mannschaften auftreten werden: KS ROW Rybnik wird mit SV Hardt spielen.

Im Oktober wird auch der Seniorenchor des Kulturhauses in Boguszwowill, die Folkloregruppe, Prypoda (Abenteuer) und der Chor des I. Allgemeinen Lizeums der ‚Schlesischen Aufständigen‘ auftreten. Es sind auch vorgesehen: Ausstellungen und eine Information-Kompanie über Rybnik für die Dorstener.

Gute Entwicklung

Vor der Abreise hat sich der Animator des Freundeskreises für Dorsten, Dr. Hans-Joachim Thelen, überzeugt geäußert über die gegenseitige gute Entwicklung der Kontakte. (Als) Eine große Gelegenheit zu ihrer Vertiefung dienen die vorbereitenden Rybniker Tage in Dorsten und vielleicht später die Dorstener Tage in Rybnik.“

Dni Rybnika ze sportem i kulturą w październiku, pogłębiły partnerskie kontakty.

Dorsten. Więzy pomiędzy miastami Rybnikiem z Polski i Dorsten są coraz większe, liczba wzajemnych wizyt coraz bardziej intensywna. W wydaniu z dnia 28go maja pisze wychodząca tam „Gazeta Rybnicka” o prawie partnerskich stosunkach obydwu miast w kontekście odwiedzin delegacji z Dorsten. W imieniu Koła przyjaźni z Rybnikiem przekazał nam dr. Hans-Joachim Thelen przetłumaczony artykuł z tej gazety pod tytułem „Goście z Dorsten”

„Od prawie trzech lat istnieją wzrastające kontakty pomiędzy Rybnikiem i leżącego w Nordrhein-Westfalen niemieckim miastem Dorsten. Pamiętamy historię jak przesiedleńcy z Rybnika po 2 wojnie światowej osiedlili się w Dorsten.

Świadomość historyczna

Dzisiaj, zarówno z niemieckiej jak i polskiej strony, teraźniejsze kontakty realizowane są przez ludzi o historycznej świadomości, ale patrzących w przyszłość. Kontaktami do naszego miasta opiekuje się Koło przyjaźni z Rybnikiem. Jego przedstawiciele odwiedzili nas w ostatnim tygodniu w celu przeprowadzenia roboczych rozmów. Od czwartku 20go maja do soboty 22go maja odwiedziło i zwiedziło nasze miasto 20 mieszkańców Dorsten. Odbyło się wiele spotkań m.innymi z władzami miasta, przedstawiciele życia kulturalnego, sportowców, niemiecką mniejszością oraz „Gazetą Rybnicką”

Prowadzone były także rozmowy odnośnie przypadających w październiku tego roku dni Rybnika w Dorsten. Uzgodniono, że przyjedzie juniorów KS ROW Rybnik i rozegra turniej piłkarski z drużyną SV Hardt.

W październiku wystąpią także chór seniorów z Boguszwowic, grupa folklorowa „Przygoda” oraz chór 1 Liceum ogólnokształcącego. Przewidziana jest też wystawa oraz materiały informacyjne o Rybniku dla mieszkańców Dorsten.

Dalszy rozwój

Przed wyjazdem wypowiedział się przewodniczący Towarzystwa Przyjaźni z Rybnikiem, Dr. Hans-Joachim Thelen, który jest przekonany o pozytywnym rozwoju wspólnych kontaktów. Jako dobrą podstawę do pogłębienia tych stosunków podał on przygotowania do dni Rybnika w Dorsten, a w przyszłości może nawet dni Dorsten w Rybniku.

Ruhr Nachrichten 27. Juni 1993

Rybniker Bürgermeister lud zum Festessen ein.

Dorsten. Vier Tage weilten Mitglieder des hiesigen Freundeskreises Rybnik vergangene Woche in der oberschlesischen Stadt. Mit überwältigender Herzlichkeit wurden die Gäste aus der Lippestadt empfangen. Begrüßungsworte sprach u.a. der Bürgermeister von Rybnik, Jozef Makosz. Die Reise stand ganz im Zeichen von Kultur und Sport. Am ersten Tag stand der Besuch eines Jugend- und Gemeinschaftshauses auf dem Programm, wo u.a. ein Trachtenchor auftrat und eine Rockgruppe „heiße Rhythmen“ spielte. Beeindruckend waren auch die Arbeiten der dortigen Computer- und Malgruppe, für die jetzt in Dorsten eine Ausstellung organisiert werden soll. Ein ganzer Tag war der Stadt Krakau gewidmet. Hier gerieten die Besucher ob der vielen gut restaurierten Gebäude ins Schwärmen. Bei einem Stadtrundgang in Rybnik fiel das seit dem letzten Besuch deutlich verbesserte Erscheinungsbild von Straßen, Häusern und Plätzen auf. Der mit Steinen aus Dorsten gepflasterte Marktplatz ist der Mittelpunkt der Stadterneuerung. Zu Gast bei der deutschen Minderheit war die Dorstener Delegation an einem Abend. Den Abschluß bildete ein Festessen auf Einladung des Bürgermeisters, der die Beziehungen zwischen den beiden Städten mit den Worten würdigte: „Dorstener

und Rybniker sind Freunde geworden.“ Um diese Freundschaft zu vertiefen, kommen Rybniker Laienkünstler und Sportler im Oktober nach Dorsten.

Ruhr Nachrichten 27.6. 1993

Prezydent Miasta Rybnika zaprosił na uroczyste przyjęcie.

Dorsten. Cztery dni w ubiegłym tygodniu bawili członkowie tutejszego Koła Przyjaźni z Rybnikiem w górnośląskim mieście. Goście z nad Lipy byli przyjęci ze wzruszającą serdecznością. Mowę witającą wygłosił mi. Prezydent Miasta Rybnika Józef Makosz. Wizyta ta stała całkowicie pod znakiem kultury i sportu. Pierwszy dzień stał pod znakiem odwiedzin jednego z domów dla młodzieży i domu kultury, gdzie wystąpił chór ludowy oraz grupa rockowa „Gorące Rytm”. Wrażenie wywarły także prace tamtejszej grupy komputerowej oraz grupy malarskiej, dla której zostanie w Dorsten zorganizowana wystawa. Jeden dzień został poświęcony na zwiedzenie miasta Krakowa. Oglądając wyrestaurowane budynki, wpadli zwiedzający w entuzjazm. Spacerując po Rybniku wpadło zwiedzającym w oko, w porównaniu do ostatniej wizyty, wyraźnie polepszony wygląd ulic, domów oraz skwerków. Wybrukowany kamieniami z Dorsten rynek, jest centralnym przykładem odnowy miasta. Jednego wieczoru była delegacja gośćmi mniejszości niemieckiej. Na zakończenie zaprosił Prezydent Miasta Rybnika na uroczyste przyjęcie, gdzie określił stosunki obydwu miast następującymi słowami: „Dorsteńscy i Rybniczanie zostali przyjaciółmi”. W celu pogłębienia tej przyjaźni, przyjadą w październiku rybnicki artyści i sportowcy do Dorsten.
(Foto von FK Rybnik ergänzt)

Meilenstein auf dem Weg zur Städtepartnerschaft **Rybniker Trachtenchor sang schlesische Weisen**

Dorsten. (St.) - „Der Weg zur Städtepartnerschaft hat viele Stationen,“ meinte Bürgermeister Heinz Ritter bei der offiziellen Eröffnung der Rybnik-Tage auf dem Marktplatz

Eine dieser Stationen seien die Rybnik-Tage selbst. Daß die Städtepartnerschaft mit der polnischen Stadt Rybnik und mit der israelischen Stadt Hod Hasharon in der nächsten Ratssitzung beschlossen werde, daran ließ Ritter keinen Zweifel. Rybnik hat bereits zwei französische Städte und die italienische Stadt Verona als Partnerstädte. Während auf dem Marktplatz die Rybniker Trachtengruppe tanzte und der Chor sang, tauschten in der Alten Stadtwaage die Bürgermeister von Dorsten und Rybnik Gastgeschenke aus - Kristallvasen und Bierseidel. Neben 57 Bürgern aus Rybnik und einer Fußballmannschaft hält sich auch eine Ratsdelegation in Dorsten auf. Ihr gehören an der Präsident und Bürgermeister von Rybnik, Jozef Makosz, die Ratsvorsitzende Ursula Scynol der Direktor des Kulturhauses Rybnik, Bernard Kucz sowie der Präsident und der Vizepräsident der Rybniker Handelskammer, Jerzy Siedlaczek und Andrzej Żylak.

Die Rybniker erwarten neben vielen privaten Kontakten auch wirtschaftliche Hilfe bei der Umstrukturierung und beim Aufbau der Wirtschaft und des Betriebsmanagements.

„Wenn man mich im Rybnik nicht mehr haben wollte“, meinte der Bürgermeister Makosz, „dann würde ich in das schöne Dorsten umziehen.“ Im nächsten Jahr sind in Rybnik Kommunalwahlen.

(Foto von FK Rybnik ergänzt)

Krok milowy na drodze do partnerstwa miast **Rybnicki chór ludowy śpiewał śląskie melodie**

Dorsten. (St.) - „Droga do partnerstwa miast ma wiele stacji“, powiedział burmistrz Heinz Ritter podczas oficjalnego otwarcia dni Rybnika na rynku.

Jedną z tych stacji są same w sobie dni Rybnika. Pan Ritter nie zostawił żadnych wątpliwości, że decyzja o partnerstwie pomiędzy polskim miastem Rybnik oraz izraelskim miastem Hod Hasharon, zapadnie na następnych posiedzeniach rady miasta. Rybnik posiada już dwa francuskie miasta partnerskie oraz włoskie Verona. Podczas jak na rynku występował rybnicki zespół ludowy i śpiewał chór, burmistrzowie z Dorsten i Rybnika wymieniali nawzajem prezenty powitalne w starym ratuszu – wazę kryształową i kufel piwny.

Oprócz 57 obywateli Rybnika i drużyny piłkarskiej, goszczą w Dorsten członkowie rady miasta. Do niej należą Prezydent miasta Józef Makosz, przewodnicząca rady miejskiej Urszula Szynol, Dyrektor Domu Kultury w Rybniku Bernard Kucz, a także prezydent i wiceprezydent izby handlowej Jerzy Siedlaczek i Andrzej Żylak.

Rybniczanie oczekują oprócz wielu prywatnych kontaktów także gospodarczą pomoc przy zmianach strukturalnych, odbudowie gospodarki i zarządzania zakładami pracy. „Jeżeli mnie w Rybniku już nie będą chcieli“, powiedział prezydent Makosz, „wtedy przeprowadzę się do pięknego Dorsten“. W następnym roku mają miejsce w Rybniku wybory komunalne.

„Rybnik-Tage” litten etwas unter schwacher Resonanz

Gästegruppen aus Polen boten ein sehenswertes Programm

Dorsten (ibö) Größere Resonanz verdient gehabt hätten die Veranstaltungen der „Rybnik-Tage” - wo auch immer die verschiedenen Gruppen der polnischen Delegation ihr Können zeigten, hielten sich die Zuschauerzahlen zumeist in Grenzen.

Auch am Samstag gaben die Rybniker Kostproben ihrer Sanges- und Tanzkunst. Ein Umzug durch Wulfen-Barkenberg sollte am Vormittag die Bürger anregen zum Folklore- Abend in das Gemeinschaftshaus zu kommen. Der Umzug rückte jedoch durch den „Tag der offenen Tür” der neuen Polizeiwache in den Hintergrund.

Die Musik der polnischen Gäste wurde von Blasmusik übertönt, viele Bürger hielten sich auf dem Gelände der Wache auf und nicht auf der Straße, so daß die Folklore-Darbietung im kleinen Kreis stattfand.

Auch die Abendveranstaltung im Gemeinschaftshaus war mit Zuschauern nur recht dünn besetzt. Dabei gab es gerade hier Außergewöhnliches zu bestaunen: Keinen Volkstanz, wie er in unseren Breiten gepflegt wird, sondern Darbietungen, die an Artistik grenzten.

In neun verschiedenen Kostümen trat die Rybniker Tanzgruppe auf, in der das älteste Mitglied 24 Jahre alt ist. In Johannsburg belegte die Gruppe bei dem internationalen Folklorefestival den ersten Platz. Solchermaßen erfolgsgewohnt ließen sich die Rybniker auch durch den schwachen Besuch ihr feuriges Engagement nicht nehmen und gaben ihr Bestes.

„Dni Rybnika” cierpiały słabym rozdzwiękiem publiczności

Polskie grupy artystyczne pokazały wspaniały Program

Dorsten (ibö) Więszego rozdzwięku zasłużyły imprezy zorganizowane w ramach „Dni Rybnika” - obojętnie, gdzie różnorodne grupy polskiej delegacji pokazywały swoje umiejętności, liczba publiczności była niezadowolająca.

Także w sobotę pokazali rybniczanie próbkę swoich umiejętności w śpiewie i tańcu. Przedpołudniowy przemarsz przez Wulfen-Barkenberg miał zachęcić mieszkańców do przyścia na wieczór folklorystyczny do domu kultury. Przemarsz ten kolidował jednak, z w tym samym czasie organizowanej imprezy otwartych drzwi, nowo otwartego posterunku policji.

Muzyka polskich gości została zagłuszona muzyką orkiestry dętej, dużo mieszkańców przebywało na terenie posterunku, a nie na ulicach, także występ miał mało rezonansu. Również wieczorna impreza w domu kultury nie miała prawdziwego rozgłosu. Szkoda, bo właśnie te występy były pełne podziwu. Tańce ludowe, nie takie jak w naszych szerokościach, tylko pokazy, które graniczą z artystyką.

W dziewięciu różnych kostiumach występowała grupa taneczna, w której najstarszy członek 24 lata miał. W Johannsburgu, zajęła ta grupa na międzynarodowym festiwalu tańców ludowych, pierwsze miejsce. Pomimo tych wszystkich sukcesów oraz tak niezadowolającej ilości widzów, grupa pokazała pełne zaangażowanie i pokazała się z najlepszej strony.

Vorsitzender des Freundeskreises Rybnik zieht Bilanz:

Ungeheure Gastfreundschaft der Dorstener hat überrascht

Dorsten. (siwi) „Wir waren zum Schluß überrascht über die ungeheure Gastfreundschaft der Dorstener“, zog der Vorsitzende des Freundeskreises Rybnik, Dr. Hans-Joachim Thelen, nach den ereignisreichen Rybnik-Tagen '93 gestern

Bilanz.

Wenn man überhaupt von einem „dünnen Echo“ auf die Veranstaltungen sprechen könne (RN berichteten), dann sei es auf jeden Fall unverdient wenig Resonanz gewesen. Außerdem habe der Zuspruch an den verschiedenen Angeboten im Stadtgebiet durchaus dem Durchschnitt entsprochen. Daß zum Beispiel zum Rock & Pop Festival der Newcomer 500 bis 600 junge Leute in den Treffpunkt Altstadt kamen, sei ein phänomenales Echo und sicher auch auf den Auftritt der Rybniker Gruppe zurückzuführen. „Es war gar nicht falsch, zweimal dasselbe anzubieten“, so Thelen über die Darbietung polnischer Folklore in Dorsten und in Wulfen. Auf diese Weise habe man insgesamt wohl mehr Leute erreicht und schließlich sei es die erklärte Absicht des Freundeskreises, so viele Dorstener wie möglich mit der Kultur in Rybnik bekanntzumachen.

Zur sich anbahnenden Partnerschaft mit der polnischen Gemeinde befragt, sagte Thelen: „Ich sehe sie deutlich kommen. Der Verlauf des Besuchs aus Rybnik hat gezeigt, daß eine Partnerschaft von der Bevölkerung in Dorsten getragen wird. Das sehen wir mit Freude.“

Przewodniczący Koła przyjaźni bilansuje: Zaskakująca gościnność mieszkańców

Dorsten

Dorsten. (siwi) „Na zakończenie byliśmy zaskoczeni ogromną gościnnością mieszkańców Dorsten“, powiedział wczoraj Dr. Hans-Joachim Thelen, przewodniczący towarzystwa przyjaźni z Rybnikiem, na zakończenie bogatych w wydarzenia „Dni Rybnika '93.

Jeżeli w ogóle możemy mówić o słabym echu na występach rybnickich zespołów, (RN publikował), to było to na pewno niezasłużone. Poza tym oddźwięk różnych ofert był odzwierciedleniem sytuacji w naszym mieście. To że na przykład na rock & pop festiwal dla nowych grup przyszło 500 do 600 młodych ludzi jest fenomenalnym wydarzeniem i jest także zasługą występującej grupy z Rybnika. „Wcale nie było błędem dwa razy to samo zaproponować“, powiedział dr. Thelen o występach polskiej grupy folkloru w Dorsten i Wulfen. W ten sposób oglądało występy więcej ludzi, a w końcu celem stowarzyszenia jest przybliżyć kulturę rybnicką możliwie jak największej ilości mieszkańcom Dorsten.

Jeśli chodzi o spodziewane partnerstwo z polskim miastem, zapytany o to Thelen powiedział „Widzę wyraźnie, że ono nadchodzi. Przebieg wizyty Rybniczian wykazał, że mieszkańcy Dorsten w pełni popierają partnerstwo z Rybnikiem. To widzimy z pełnym zadowoleniem.

Rybnik

Dorstens 7. Partnerstadt

Bürgermeister Ritter: „Herausforderung an zukünftiges Europa“

Städte-Ehe mit Oberschlesien ist seit Freitagabend perfekt

Dorsten/Rybnik. (MK) - Die siebte Partnerschaft der Stadt Dorsten ist seit Freitag abend perfekt: Im neuen Rathaus der Stadt Rybnik in Polen unterzeichneten während eines Festakts Dorstens Bürgermeister Heinz Ritter und sein Amtskollege Makosz die historische Urkunde.

Als eine „Herausforderung an ein zukünftiges Europa“ bezeichnete Bürgermeister Ritter die neue Partnerschaft, die bekanntlich aus einer Patenschaft Dorstens zu den Vertriebenen aus der oberschlesischen Stadt Rybnik entstand: Bürger beider Städte hatten sich zu Freundeskreisen zusammengefunden und den Zusammenschluß auf den regelmäßig stattfindenden Rybniker Heimattreffen in Dorsten angesprochen und dann auch verwirklichen können.

Am Donnerstag abend fuhren Vertreter von Politik und Verwaltung, von Vereinen und Verbänden, aber auch „ganz normale“ Bürger nach Rybnik, um der neuen Liaison den angemessenen feierlichen Rahmen zu geben. Am heutigen Samstag stehen die Dorstener Tage auf dem Rybniker Marktplatz auf dem Programm, Musikgruppen aus der Lippestadt nehmen teil.

Der Samstagnachmittag steht ganz im Zeichen von Wirtschaftsgesprächen mit der Industrie- und Handelskammer von Rybnik. Am Sonntag abend wird die Dorstener Delegation, der natürlich auch ein Vertreter der RN-Redaktion angehört, in der Lippestadt zurückerwartet. Doch bereits heute wollen wir uns auf dieser Seite in Wort und Bild mit der Geschichte der neuen Partnerstadt Rybnik befassen. Mo

Rybnik

7 partnerskie miasto Dorsten

Burmistrz Ritter: „Wyzwanie dla przyszłej Europy“

Związek z górnośląskim miastem jest od piątku wieczorem dokonany

Dorsten/Rybnik. (MK) – Od piątku wieczór posiada miasto Dorsten siedem partnerskich miast: podczas uroczystej akademii w nowym ratuszu miasta Rybnik, burmistrz Heinz Ritter i jego urzędowy kolega Józef Makosz, podpisali historyczny dokument.

Jako „wyzwanie do przyszłej Europy” określił burmistrz Ritter to nowe partnerstwo, które powstało, jak wiemy, z stosunków patronackich nad przesiedleńcami z górnośląskiego miasta Rybnika: na corocznie odbywających się zebraniach ziomków w Dorsten, spotkali się mieszkańcy obydwu miast i postanowili wspólnie działać w kołach przyjaźni.

W czwartek wieczorem wyruszyli, przedstawiciele władz i administracji, z związków i stowarzyszeń oraz „całkiem normalni obywatele” do Rybnika, żeby ten nowy związek, w odpowiedni sposób, uroczyście uczcić. W dzisiejszą sobotę odbywają się na rybnickim rynku dni Dorsten, gdzie wystąpią grupy muzyczne znad Lippy. Sobota wieczorem stoi całkiem pod znakiem rozmów gospodarczych odbywających się w rybnickiej izbie handlowo – przemysłowej. W niedzielę wieczorem oczekujemy powrotu delegacji z Dorsten, do której należy także przedstawiciel redakcji gazety RN. Jednak już dzisiaj, w tym miejscu, piszemy i pokazujemy zdjęcia o naszym nowym mieście partnerskim, Rybniku.

Mit den Unterschriften der beiden Bürgermeister Ritter und Makosz sowie des Dorstener Stadtdirektors Dr. Zahn und der Rybniker Ratsvorsitzenden Szynol wurde die Partnerschaft unserer beiden Städte offiziell am 15. April 1994 besiegelt.

Podpisami obydwu burmistrzów Rittera i Makosza a także dyrektora administracji z Dorsten dr. Zahna i przewodniczącej Rady Miejskiej w Rybniku Pani Szynol, zostało partnerstwo naszych obydwu miast 15.04.1994 oficjalnie przypieczętowane.

Feierlichkeiten auf dem Rybniker Marktplatz anlässlich der Beurkundung der Städtepartnerschaft.

Uroczystości na rybnickim rynku z okazji podpisania dokumentu o partnerstwie miast.

Mit den Unterschriften der beiden Bürgermeister Ritter und Makosz sowie des Dorstener Stadtdirektors Dr. Zahn und der Rybniker Ratsvorsitzenden Szynol wurde die Partnerschaft unserer beiden Städte offiziell am 15. April 1994 besiegelt.

Podpisami obydwu burmistrzów Rittera i Makosza a także dyrektora administracji z Dorsten dr. Zahna i przewodniczącej Rady Miejskiej w Rybniku Pani Szynol,

Frühe Jahre 1993 - 1996

Die folgenden Seiten zeigen Fotos aus verschiedenen Jahren. Zum Teil war eine eindeutige zeitliche Zuordnung nicht mehr möglich.

1996

Frau Szynol (zweite von rechts) war damals Ratsvorsitzende des Rybniker Stadtrats.

Jozef Cyran (rechts) war damals Vizepräsident (etwa Dezernent) in der Rybniker Stadtverwaltung.

Mit einer kleinen Gruppe in Krakau in einem sehr edlen Restaurant.

1995

1995 im Hotel Olimpia - Ein Abend, an den sich nur noch langjährige Mitglieder des FK Rybnik erinnern können.

„Auf den Spuren von Schindlers Liste“ in Krakau - Im Bild das Haus des Lagerleiters

Auschwitz Birkenau

Bei Familie Spiewok - Jan war damals Jugendtrainer bei ROW Rybnik, dem ersten Sportverein, mit dem der SV Hardt lange Zeit sportliche Kontakte hatte. Helmut, der Vater, fungierte als Dolmetscher 1993 in Dorsten.

1997 und 1998

2007

Lichterfest Sommerfest

2007
**Sommerfest,
Wintertreffen bei
Berken, Fahrt nach
Dortmund**

2008 in Rybnik

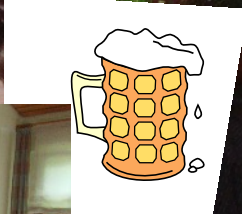
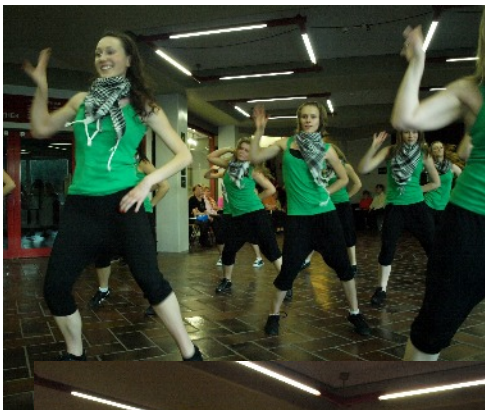

2009 in Dorsten

2010 in Rybnik

2010 Lichterfest in Dorsten

2013 Rybnik

Rybnik feiert - und hat halb Europa zu Gast

Die Oberschlesier pflegen immerhin stattliche elf Städtepartnerschaften von Oberbayern bis Nordirland. Nach dem Grillabend des Vereins Rybnik-Europa stand auch für die Dorstener fest: Die Reise war spitze.

Dorsten / Rybnik. Nach der Fahrt des Freundeskreises Rybnik in die oberschlesische Partnerstadt waren sich die Teilnehmer der unterschiedlichen Gruppen einig: Die Reise, diese Herzlichkeit der Gastgeber, die Stimmung und die Busfahrer - alles war Spitze. Unterstützt wurden die Fahrt und das Programm in Rybnik durch die Stiftung für deutsch-polnische Zusammenarbeit. Anlass war das in Rybnik alljährlich stattfindende Partnerschaftsfest, das die Polen in der Partnerstadt gleichzeitig mit dem Patronatsfest feiern, das an den Heiligen Antonius erinnert. Es wird in den letzten Jahren auch zunehmend genutzt, um die vielen Partnerstädte Rybniks einzuladen. Bereichert wurde das Fest durch den musikalischen Wettbewerb „Goldene Lyra“, bei dem verschiedene Blaskapellen ihr Können zeigten.

Bürgermeister als Busfahrer

Zu den Teilnehmern aus Westfalen gehörten die Big Band Dorsten und die Rockgruppe „Moekicks“ neben Vertretern der Von Ketteler-Schule, Mitglieder des Freundeskreises Rybnik und weiteren Dorstenern. Die Organisation koordinierten Stadtverwaltung und Freundeskreis - und Bürgermeister Lambert Lütkenhorst sprang zeitweise auf der Tausend-Kilometer-Strecke selbst als Busfahrer ein. Trotz des kompakten Programms während der drei Tage und einer kleinen Busspanne - ein Schlauch der Klimaanlage war geplatzt - mussten die Reisenden nicht auf die angekündigte Rundfahrt durch

Schlesien verzichten, die markante Punkte der jüngeren polnischen Geschichte und den Wallfahrtsort Annaberg zum Ziel hatte. Dabei bewies sich das Doppel-Talent des Bürgermeisters als locker und informativ plaudernder Reiseleiter.

Einige Reisende aus der großen Gruppe des Freundeskreises Rybnik

Wie viele Orte im boomenden Polen hat sich auch die schlesische Revierstadt Rybnik seit der Wende herausgeputzt. Doch „Platte“ bestimmt weiter die Silhouette.

Während in Rybnik das Gros der Gäste das „lyrische“ Fest auf dem Marktplatz genoss, fanden sich die Vorstandsmitglieder der verschiedenen Partnerschaftsvereine zu einer Podiumsdiskussion. Eingeladen

hatte der Freundeskreis Rybnik-Europa. Sein Thema: „Europäische Staatsbürgerschaft - Europa der zwei Geschwindigkeiten.“

Unter dem Aspekt der persönlichen Kontaktaufnahme vieler Gäste aus den Partnerstädten war der Samstagabend ein Höhepunkt der Reise: Ein Mitglied des Rybnik-Europa-Vereins hatte auf seinem Grundstück die Gäste aus Westfalen, dem oberbayrischen Eurasburg und den anderen Partnerstädten zum Grillabend eingeladen. Bei gutem Essen und anregenden Getränken steigerte sich die Stimmung und gipfelte in einem internationalen Gesangswettbewerb - von nicht ganz so hohem Qualitätsniveau. Dafür war aber das Niveau der europäischen Verständigung hoch; und allen fiel das Abschiednehmen schwer.

Der Stolz der Dorstener Delegation

Auftritte der Jazz- und Rock-Bands begeisterten - vor allem Irinnen

Die Musiker waren der Stolz der bunt gemischten Dorstener Delegation: Mit Begeisterung feierte das internationale Publikum die Auftritte der Dorstener Big Band und der „Moekicks“ auf dem Rybniker Marktplatz.

Besonders die Mädchen aus der Gruppe der nordirischen Besucher des Partnerschaftsfestes waren von den Qualitäten der jungen und gut aussehenden Moekicks-Musiker begeistert. Man sagt, ein baldiger Auftritt in Newtownabbey sei nicht mehr auszuschließen. Die Universitätsstadt nördlich von Belfast ist schließlich Partner sowohl von Dorsten als auch von Rybnik. Die Big Band schließlich sorgte für den musikalischen Höhepunkt des Freitag-Abends auf dem Marktplatz, zu erkennen am großen Beifall.

Peter Becker, der Vize-Vorsitzende des Dorstener Freundeskreises, nennt die Begegnungen in Rybnik „einen großen Erfolg und ein hervorragendes Beispiel für erfolgreiche europäische Zusammenarbeit“. Der Freundeskreis Rybnik dankt seinem Partnerverein, dem Freundeskreis Rybnik Europa, und der Partnerstadt für die gute Betreuung. Wenn der Freundeskreis 2014 sein 20jähriges Bestehen feiert, will er sich in gleicher Weise fürs Zusammenwachsen Europas einsetzen.

Linda Poppenberg, die Sängerin der „Moekicks“

Rybnik świętuje – i gości pół Europy

Górnoślązacy utrzymują, bądź co bądź, jedenaście stosunków partnerskich z miastami od górnej Bawarii do północnej Irlandii. Po wieczornym grylowaniu, zorganizowanym przez stowarzyszenie Rybnik – Europa, dla dorsteńczyków sprawa była jasna: wycieczka była wspaniała.

Dorsten / Rybnik. Uczestnicy podróży do górnośląskiego miasta partnerskiego, zorganizowanego przez towarzystwo przyjaźni z Rybnikiem, byli zgodni w ocenie: ta podróż, serdeczność gospodarzy, atmosfera oraz kierowcy autobusu – wszystko było wspaniałe.

Sama podróż, a także program w Rybniku były dofinansowywane przez fundację dla polsko – niemieckiej współpracy. Okazją podróży do Rybnika były odbywające się obchody miast partnerskich, które były połączone z obchodami na cześć patrona miasta Rybnika, św. Antoniego. Święto to jest coraz w większym stopniu wykorzystywane do obchodów partnerstwa z wieloma zaprzyjaźnionymi miastami. Obchody te zostają dodatkowo wzbogacone festiwalem muzycznym „Złota Lira”, gdzie orkiestry dęte z różnych krajów europejskich, demonstrują swoje umiejętności.

Burmistrz jako kierowca autobusu

Do uczestników z Westfalii należeli Big Band Dorsten i grupa rockowa „The Moekicks”, oprócz tego przedstawiciele szkoły Ketteler, członkowie stowarzyszenia przyjaźni z Rybnikiem oraz mieszkańcy Dorsten.

Organizację koordynowały administracja miasta oraz towarzystwo przyjaźni – burmistrz Lambert Lütkenhorst, na trasie liczącej ok. 1000km, prowadził na zmianę autobus.

Pomimo intensywnego programu podczas trzydniowego pobytu, oraz małej awarii autobusu – pękniętą wąż z klimatyzacji – nie musieli uczestnicy podróży zrezygnować z zapowiadanej wycieczki po górnym śląsku.

Bandu w piątek wieczorem na rybnickim rynku zakończył się wielkim

Wycieczka ta prowadziła przez znaczące miejsca najnowszej historii Polski, a także cel licznych pielgrzymek, Górze Św. Anny. Przy tej okazji potwierdził burmistrz podwójny talent jako swobodny, ale także informatywny kierownik wycieczki. Podczas gdy większość gości mogła podziwiać „liryczne” występy na rybnickim rynku, członkowie zarządów z różnych stowarzyszeń partnerskich spotkali się na dyskusji. Zaprosił na nią związek Rybnik – Europa. Tematem dyskusji był: „Obywatelstwo europejskie – Europa dwóch prędkości”

W aspekcie osobistych kontaktów wielu gości z różnych miast partnerskich, punktem szczytowym był sobotni wieczór. Jeden z członków stowarzyszenia Rybnik – Europa zaprosił gości z Westfalii, z górnej Bawarii Eurasburga oraz innych miast partnerskich, na wieczór grilowy do swojego ogrodu. Z dobrym jedzeniem i pobudzającymi napojami wzrastał nastrój, który zakończył się międzynarodowym konkursem śpiewu – nie na najwyższym poziomie. Za to poziom porozumienia europejskiego był najwyższej jakości i pożegnanie było nie łatwe.

Duma delegacji z Dorsten

Występy zespołu jazzowego i rockowego zachwyciły – przede wszystkim Irlandki

Muzycy byli dumą dorsteńskiej delegacji: z entuzjazmem kwitowała międzynarodowa publiczność występy Big Bandu Dorsten oraz grupy „The Moekicks” na rybnickim rynku. Szczególnie dziewczyny z grupy gości z północnej Irlandii, była pod wrażeniem przystojnych muzyków naszej grupy.

Mówi się, że grupa ta wkrótce wystąpi w Newtownabbey. To miasto uniwersyteckie, na północ od Belfastu jest miastem partnerskim zarówno od Dorsten jak i Rybnika. Występ Big Bandu w piątek wieczorem na rybnickim rynku zakończył się wielkim sukcesem, o czym świadczą olbrzymie brawa.

Peter Becker, który jest wiceprzewodniczący Koła Przyjaźni z Rybnikiem, nazwał spotkanie w Rybniku „wielkim sukcesem i doskonałym przykładem udanej współpracy w Europie”. Stowarzyszenie Przyjaźni z Rybnikiem dziękuje partnerskiemu stowarzyszeniu Rybnik – Europa i miastu Rybnik za dobrą organizację i opiekę. Kiedy w roku 2014 będziemy obchodzić 20-lecie partnerstwa, chcemy podobnie angażować się w integrację Europy.

**Linda Poppenberg,
solistka grupy „The
Moekicks”.**

Tak samo jak inne miejscowości w rozwijającej się Polsce, po zmianie systemu Rybnik wypiękniał. Jednak bloki nadają charakter widoku.

